Odavno smo graničari stari ...

život i običaji
graničarskih sela Đakovštine

Đakovo, prosinac 2014.

Muzej Đakovštine Đakovo

Impressum:

Nakladnik: Muzej Đakovštine Đakovo

Za nakladnika: Borislav Bijelić

Autorica teksta i izložbe: Branka Uzelac

Prostorna koncepcija: Branka Uzelac, Mirko Damjanović i Zdenko Šarčević

Lektura: Krasanka Kakaš

Prijevod na engleski i njemački jezik: Tea Tosenberger

Informatički suradnik: Sanja Žirovčić

Fotografije:
Valentin Markovčić, Otmar Tosemberger, Tomislav Šalić, Zdenka Marjanović, Marina Mikić, Branka Uzelac, Zdenko Šarčević, fototeka Muzeja Đakovštine Đakovo, fototeka Turističke zajednice Đakovo – Đakovački vezovi, fototeke KUD-ova Đakovštine, Studio Bota, Šokački portal, portal Wellcome to Budrovci

Ostvarenje projekta i izložbe pomogli su osobnim angažmanom brojni suradnici.
Zahvaljujem na tehničkoj pomoći i posudbi predmeta:
KUD Šokadija Budrovci, KUD Šokadija Strizivojna, KUD Vinčac Vrbica, KUD Slavonija Đurđanci, KUD Vesela Šokadija, Lapovci, Robert Adrić Ivičin, Evica Blažinkov, Mirko Damjanović, Marija Jović, Jelena Marinović, Zdenka Marijanović , Marija Plančak, Lidija Zetović, Zdenko Šarčević, Željko Wurm

Dizajn i grafička priprema: Otmar Tosenberger

Tisak: Format Đakovo

Naklada: 250 komada

ISBN: 978-953-7128-54-8
CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek pod brojem 131223080

Financijska potpora:
Ministarstvo kulture RH i Grad Đakovo

Izložba je priređena povodom obilježavanja 775. obljetnice biskupijskog sjedišta grada Đakova,
a u sklopu manifestacije Svome gradu za blagdane 2014.
Đakovo, prosinac 2014.godine

Odavno smo graničari stari ...

Život i običaji graničarskih sela Đakovštine

Đakovo, prosinac 2014.

Muzej Đakovštine Đakovo

Graničarska sela Đakovštine, život i običaji

Graničarskim selima nazivamo uski pojas sela koji se nalazio uz nekadašnju Vojnu krajinu tj. granicu. To su sela od Trnave na zapadu, preko Lapovaca, Novih Perkovaca, Strizivojne, Piškorevaca, Dragotina, Budrovaca, Đurđanaca i Vrbice, do Mrzovića na istoku. Narod ih još naziva „prikrajci".

Mrzović. Najistočnije selo Đakovštine u Općini Semeljci. Filijala župe Vrbica. Crkva sv. Barbare. Selo na Đakovačko-vinkovačkom ravnjaku, uz cestu Vrbica – Markušica – Tordinci. U *Popisu Sandžaka Požega* ne spominje se, dok se u *Popisu Kotara Đakovo 1702*. navodi kao pustoselina koju je oko 1710. naselilo 12 srpskih obitelji iz Bosne (*Acta urbalia 1720.)*. Oko sredine 18. stoljeća ti su se žitelji iselili, a ušli su novi hrvatski i srpski useljenici iz Bosne. Godine 1758. Mrzović je imao 39 kuća. U drugoj polovici 19. stoljeća uselio je znatan broj Šokaca i Bunjevaca iz Bačke te Podunavskih Švaba. Godine 1910. Mrzović je imao 860 stanovnika od kojih 419 Hrvata, 412 Nijemaca i nešto stanovnika ostalih narodnosti. Godine 1961. bio je 1081 stanovnik, od kojih 1035 Hrvata, 10 Mađara i 28 Srba. Namjesto Nijemaca 1946. ušli su kolonisti Hrvati. Godine 2001. Mrzović je imao 639, a 2011. godine 603 stanovnika.

Vrbica. Selo 12 km istočno od Đakova u Općini Semeljci, na južnom rubu Đakovačko-vinkovačkog ravnjaka, uz cestu Semeljci – Stari Mikanovci. Križište prema Mrzoviću. Stara srednjovjekovna katolička župa s franjevačkim samostanom (uništen 1532.) i romaničkom župnom crkvom sv. Bartolomeja (Novi Mikanovci). Od 1703. u Vrbici postoji drvena crkva Pohođenja Blažene Djevice Marije Elizabeti, a 1793. uzidana je nova crkva. Poslije odlaska Osmanlija, župa je imala 12 sela. U *Popisu Sandžaka Požega 1579*. navodi se pustoselina Vrb(n)ica uz selo Berjan(i)ce u Nahiji Jošava. U *Popisu Kotara Đakovo 1702.* Vrbica je imala 21, a 1758. 40 domova zbog znatnog useljavanja Hrvata iz Bosne. Muškarci su bili u biskupovoj konjaničkoj postrojbi. U drugoj polovici 19. stoljeća useljavali su Hrvati Šokci i Bunjevci iz Bačke te Podunavski Švabe.

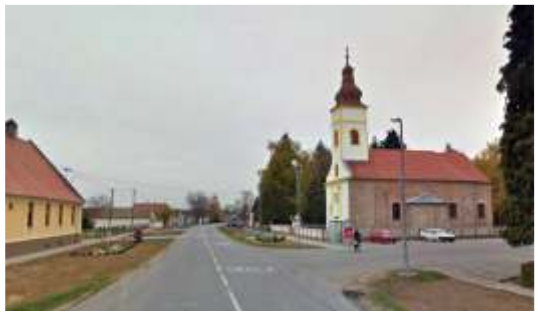

Godine 1900. Vrbica je imala 798 žitelja, od kojih 532 Hrvata, 202 Nijemca i 29 Mađara. Namjesto Nijemaca 1946. ušli su kolonisti Hrvati iz Hrvatskog Zagorja, Međimurja i Dalmacije. Vrbica je 2001. imala 797, a 2011. godine 730 stanovnika.

Đurđanci. Selo jugoistočno od Đakova u sastavu Grada Đakova, na južnom rubu Đakovačko-vinkovačkog ravnjaka, uz cestu Đakovo – Vinkovci. Pristup Đakovu kroz Budrovce. Filijala katoličke župe Vrbica. Crkva Imena Isusova. U *Popisu Sandžaka Požega 1579*. imali su samo četiri kuće *došljaka* u Nahiji Jošava. Godine 1702. bilo je 7 domova, a 1840. 48 domova i 380 žitelja. Godine 1857. bilo je 477 žitelja. U drugoj polovici 19. stoljeća useljavali su Nijemci te su uselile dvije obitelji bačkih Šokaca. Godine 1900. bilo je 689 žitelja, od kojih 527 Hrvata, 142 Nijemca, 14 Mađara i nešto ostalih narodnosti. Namjesto Nijemaca 1946. ušli su kolonisti iz Dalmacije. Godine 2001. Đurđanci su imali 574, a 2011. godine 425 stanovnika.

Budrovci. Selo južno od Đakova u sastavu Grada Đakova, u posavskoj nizini, 5 km jugoistočno od Đakova, uz cestu Đakovo – Vinkovci. Filijala katoličke župe Piškorevci. Crkva sv. Nikole biskupa (1796.). U *Popisu Sandžaka Požega 1579*. imali su 7 domova u Nahiji Đakovo. Godine 1702. imali su 37 domova. Sredinom 18. stoljeća uselilo je nekoliko katoličkih obitelji iz Bosne (okolica Vučjaka) i drugih sela Đakovštine. Godine 1758. imali su 44 doma. Godine 1910. Budrovci su imali 1 388 žitelja, od kojih 1097 Hrvata, 175 Mađara, 73 Nijemca i nešto ostalih narodnosti. Godine 1961. bilo već 1 847 žitelja, potom dolazi do opadanja. Godine 1991. bilo je 1538 žitelja, 2001. 1419 žitelja u 430 domaćinstava, a 2011. godine 1 260 stanovnika.

Piškorevci. Selo južno od Đakova u sastavu Grada Đakova, u posavskoj nizini, 6 km južno od Đakova, uz cestu Osijek – Đakovo – Vrpolje. Katolička župa od 1758. Crkva Preobraženja Gospodnjeg. Filijale Budrovci i Novi Perkovci. Grkokatolička župna crkva sv. Dimitrija. Crkva iz 1906. *U Popisu Sandžaka Požega 1579*. selo je imalo samo 4 kuće u Nahiji Prikraj. Godine 1702. Piškorevci su imali 28 domova. U popisu vlastelinstva

iz 1758. zapisan je 61 dom sa znatnim brojem useljenih hrvatskih obitelji iz okolnih sela. U drugoj polovici 19. stoljeća dolazi do znatnih useljavanja drugih narodnosti. Godine 1910. bila su 1182 stanovnika, od kojih 761 Hrvat,146 Nijemaca, 137 Mađara, 68 Rusina i Ukrajinaca, 45 Slovaka i nešto ostalih narodnosti. Godine 1948. Piškorevci su imali 2138 žitelja, od kojih 1730 Hrvata, 323 Rusina, 46 Slovaka, 31 Mađar. Nijemaca više nije bilo (uključeni i Novi Perkovci). Godine 1991. bilo je 1805, godine 2001. 2019, a 2011. 1907 stanovnika.

Strizivojna. Selo južno od Đakova, u zavali rijeke Bić, na niskoj i vlažnoj zemlji, u istoimenoj općini u susjedstvu Vrpolja. Nalazi se na križanju magistralnih željezničkih pravaca Zagreb – Vinkovci – Tovarnik i Osijek – Šamac – Sarajevo (kolodvor Strizivojna-Vrpolje). Najjužnije selo Osječko-baranjske županije. Godine 1702. u selu je bilo 37 starinačkih domova. Muškarci su služili u biskupovoj konjaničkoj postrojbi. Godine 1745. Strizivojna je oduzeta od biskupijskog vlastelinstva i pripojena je Vojnoj granici u kojoj je ostala do 1881. godine. Do 1928. filijala župe Vrpolje. Crkva sv. Martina iz 1836. dograđena 1937. Na zajedničkom groblju stajala je crkva sv. Stjepana kralja, zvana Kraljeva. Godine 1812. u selu je bilo 66 domova i 818 žitelja. Do 1851. broj seljana povećao se na 1163. Godine 1910. bilo je 1383 žitelja, od kojih 1249 Hrvata, 58 Mađara, 27 Nijemaca, 37 Srba i nešto drugih narodnosti. Godine 1961. bilo je 2267 stanovnika. Godine 1991. u Strizivojni je bilo 2727 žitelja. Godine 2001. bilo je 2758 žitelja u 775 domaćinstava, a 2011. godine 2525 stanovnika.

Novi Perkovci. Selo jugozapadno od Đakova u sastavu Grada Đakova, u posavskoj nizini. Filijala katoličke župe Piškorevci. Crkva sv. Antuna Pustinjaka iz 1911. Novi Perkovci nastali su 1745. godine pri razgraničenju Vojne granice i biskupijskog vlastelinstva doseljavanjem stanovnika Starih Perkovaca, sela koje je pripalo vojnom području. Na lokaciji Novih Perkovaca ranije je bilo selo Radinovci, koje se spominje u *Popisu Sandžaka Požega 1579*. te je imalo 14 kuća i bilo u Nahiji

Dragotin. Nakon odlaska Turaka Radinovci su imali 11 katoličkih domova, ali žitelji su do 1820. raseljeni po okolnim selima. Godine 1900. selo je imalo 297 stanovnika od kojih 290 Hrvata. Do 1953. godine broj žitelja povećao se na 415. Godine 1991. bila su 352 žitelja, 2001. godine bilo je 306 žitelja u 79 domaćinstava, a 2011. godine 246 stanovnika.

Dragotin. Selo jugozapadno od Đakova u Općini Trnava, na krajnjim obroncima Dilja. Spominje se već 1332. godine. Srednjovjekovna katolička župa s crkvom sv. Ivana, kasnije sv. Marka, imala je osam filijalnih sela. Osmanlijska vojska utaborila se 1682. godine na području Dragotina i učinila velika zlodjela, te su Dragotin i susjedna sela opustjeli. Staru crkvu obnovio je biskup Petar Bakić 1725. godine i tada je posvećena Žalosnoj Gospi, a Dragotin je postao okupljalište hodočasnika. Godine 1752. ovamo useljavaju katolici iz

Bosne (Plehan) te neki starinački rodovi iz okolice. Crkva je renovirana 1899. godine. Sada su u tijeku radovi na sanaciji. Groblje je stoljećima bilo središnje za filijalna sela. Godine 1813. Dragotin je imao 142 žitelja, godine 1900. 262 žitelja, 1953. 362 žitelja, s tendencijom opadanja: 1991. bilo je 290 žitelja, 2001. 362 žitelja u 118 domaćinstava, a 2011. 254 žitelja.

Lapovci. Selo na istočnoj podgorini Dilja, jugozapadno od Đakova, u Općini Trnava. Spominju se 1422., kada su pripadali posjedu Nevna. Filijala katoličke župe Trnava. Crkva sv. Bartola iz 1869.

Prema *Popisu Sandžaka Požega 1579.* selo je imalo 14 kuća i pripadalo je Nahiji Dragotin. Godine 1702. bilo je 13 domova. Selo se dobro razvijalo pa je 1758. imalo 30 domova. Tijekom 19. stoljeća ušlo je nekoliko rodova iz okolice. Godine 1857. Lapovci su imali 385 žitelja, a 1880. ukupno 514 žitelja. Godine 1910. selo je dosegnulo demografski vrhunac. Bila su 654 žitelja, od kojih 547 Hrvata, 78 Nijemaca, 19 Mađara i nešto ostalih narodnosti. Godine 1961. bilo je 643 žitelja. Broj

stanovnika stalno opada, pa je 1991. bilo samo 400 žitelja, 2001. 362 žitelja u 118 domaćinstava, a 2011. 280 žitelja.

Trnava. Selo na istočnim padinama Dilja. Općinsko središte. Selo poznato od srednjeg vijeka. Prema *Popisu Sandžaka Požega 1579.* Trnava je s mahalom Podvršje i vinogradima imala 14 domova i pripadala je Nahiji Dragotin. Godine 1702. popisano je 18 starosjedilačkih domova. Katolička župa od 1758. Stara drvena crkva Svetoga Križa i nova sv. Trojstva na brdu. Župi su pripadale filijale Levanjska Varoš, Dragotin, Lapovac i Musić. Područje Trnave poznato je kao vinogorje đakovačkoga spahiluka, te je 1760. izgrađen vinski podrum i biskupov ljetnikovac. Godine 1758. u Trnavi je bilo 35 kuća, a 1803. samo 29 kuća. Krajem 19. stoljeća bile su 64 kuće sa 554 stanovnika, od kojih su znatan broj bili useljenici Nijemci i Mađari. Godine 1910. Trnava je imala 1031 žitelja, od kojih 858 Hrvata, 81 Mađara, 61 Nijemca i nešto ostalih narodnosti. Novim useljavanjima Trnava je 1953. imala 1208 stanovnika, od kojih 1173 Hrvata te nešto žitelja ostalih narodnosti. Broj stanovnika postupno se smanjuje, pa je 1991. u Trnavi živjelo samo 725 stanovnika, od kojih 699 Hrvata. Godine 2001. Trnava je imala 703 žitelja u 229 domaćinstava, a 2011. 630 stanovnika.

Društveni život u prošlosti ovog đakovačkog kraja obilježavale su velike obiteljske zadruge u kojima se živjelo na temelju zajedničke ekonomije i određenih nepisanih, ali međusobno poštovanih pravnih regula. Iznimno se držalo do zemlje, šume, konja, a time i do brojnih i raznolikih pučkih običaja vezanih za različite poslove na selu. To su: oranje, sjetva, kosidba, kupljenje sijena, žetva, komušanje kukuruza, čijanje perja, odlazak u kiriju; zatim različite mobe: međusobno pomaganje, svinjokolje, pečenje rakije i slično.

Običajno su bili propisani i upražnjavani životni običaji: rođenje, odrastanje, svadba, smrt, a redovito su održavani godišnji običaji vezani za crkvene blagdane: Badnju večer, Božić, Silvestrovo, poklade, razdoblje korizme i Uskrs. U pučkoj socijalnoj kulturi po brojnosti običaja značajno mjesto zauzimaju blagdani: Duhovi, Velika Gospa, Svi sveti te mjesni crkveni godovi – kirbaji ili kirvaji. U današnje vrijeme tradicijska kultura njeguje se, čuva i produžuje, ne samo preko brojnih priredbi i manifestacija, nego i kontinuitetom suvremenoga života koji respektira svoju bogatu tradicijsku prošlost.

Sve važno što se događalo na području Slavonije ostavljalo je tragove u narodu, i utjecalo na materijalnu i nematerijalnu kulturnu baštinu pa tako i na tradicijsko odijevanje, češljanje, životne i godišnje običaje.

Svinjar na Vrbičkom utvaju – Marko Jerković

Žensko tradicijsko češljanje i oglavlja

Sela graničarske kulturne provenijencije njeguju iste standarde ponašanja kada je u pitanju češljanje u odnosu na životnu dob, status i prigodu, ali s osebujnim razlikama od paorskih sela Đakovštine. Češljanjem i oglavljem pokazivala se razlika u godinama i statusu. Mlađe djevojčice kosu su plele u košaricu, starije u cocu, a djevojke u cup. Mlade udane žene glavu su pokrivale šamijom, a starije maramom.

Djevojčice su češljali u pletenice, a kad su pošle u školu, pravili su frizure u košarice. Potom, s nekih desetak godina, kosa se češljala u cocu. Žensko tradicijsko češljanje tako je složeno da se ženska osoba ne može češljati sama, nego je češlja majka, baka ili žena iz sela koja zna češljati. Kosa se prala domaćim sapunom u kišnici, a zbog sjaja i mekoće kose u vodu se dodavalo malo octa. Češljale su se češljem od goveđega roga. Tijekom češljanja kosa se obilno mazala svinjskom mašću, a za pridržavanje kose koristile su se metalne ukosnice – ornajdle. Coca se plela od vlastite kose, a one koje nisu imale dovoljno uplitale bi tuđu kosu. Češljale su se subotom uvečer, a prije spavanja kosu bi povezale maramom kako se frizura ne bi pokvarila. Nedjeljom su cocu okitile cvijećem, a u svečanijim prilikama i pokojim dukatićem. Cvijeće kojim se se najčešće kitile bio je šeboj, muškatl i šumica. Nakit su uglavnom činili dukati prišiveni na traku, povezani u grozd kao broš ili ukras u ušima. Preko glave mogao se staviti i lanac zlatne boje. Kako su djevojčice ranije stasale u djevojke, počele su se češljati u cup, pletenicu od tuđe kose koja se pričvrsti za kukmu, izdvojeni dio kod češljanja vlastite kose. Ta promjena uvedena je početkom dvadesetog stoljeća. Uz ovakav način češljanja bili su obavezni zulufi koji su u početku bili ravno odrezani, a kasnije su pod utjecajem mode brenovani – tehnika uvijanja kose metalnom žicom umetnutom u držalo. Nošenje zulufa (zolufa) pripada dalekoj prošlosti, a mijenjao se i oblik razdjeljka. Prvotno su češljali razdjeljak po sredini glave, a kasnije se kosa odizala tako da više nije bila sasvim priljubljena uz glavu ili bi češljali razdjeljak sa strane. Djevojke su se češljale u cupove svake nedjelje ili u svečane dane. Kao ukras stavljao se lanac preko glave, cvijeće; ljeti prirodno, a zimi kupovno, dok su imućnije djevojke stavljale i dukate.

Oglavlje nevjeste, *mlade*, razlikovalo se od djevojačkoga ukrašavanja. Na frizuru se stavljao visoki voštani vijenac, a odostraga je pričvršćen vjenčić pleten od ružmarina i pozlaćen bojom. Mladenkin vijenac ili kruna u starije vrijeme bio je domaće izrade, sastavljen od pravoga ili umjetnoga cvijeća, a kupovni voštani vijenci i bijela boja utjecaj su gradske mode. Vijenac je važan zbog svojih simboličnih i magijskih značenja i

Evica Blažinkov i Josipa Hanuljak iz Piškorevaca

Josipa počešljana u djevojačku pletenicu, cup

Marija Jović i Evica Blažinkov vezuju dukate Josipi

Marica Andrić povezuje Lidiju Glavačević u *šamiju* ili *zlataru*

poruka: po njemu se mladenka poznaje, ali on je i štiti, te iskazuje njezin prijelazni status između djevojaštva i statusa udane žene. Nakon ponoći nevjesta bi povezala glavu šamijom, što je bio izravni pokazatelj njezinoga novoga statusa – statusa udane žene.

Kod mlađih i starijih žena prvi dio slaganja oglavlja izvodio se jednako. Kosu se podijeli razdjeljkom po sredini od čela do zatiljka. Zatim se kosa sa svake strane usuče prema zatiljku po cijeloj dužini i tako se dobiju dvije šnekle (Piškorevci, Strizivojna) ili bikulje (Budrovci), odnosno pletenice koje se malo izvuku ispod šamije. Udana žena na glavu najprije stavlja kapicu, a preko nje povezuje maramu. Ta dva sloja u svečanom ruhu predstavljaju oglavlje koje samo po sebi djeluje cjelovito. Preko njega, kao gornji sloj, dolazi marama trokutastoga oblika, obično izrađena od crnoga pliša ili svile i ukrašena vezom sa žutim ili bilim zlatom, srmom ili svilencem. Marama se na glavi slaže, povezuje uz pomoć iglica tako da od nje nastaje neka vrsta kapice, zvana šamija.

U graničarskim selima razlikujemo tri vrste šamija: gustu, ritku i šamiju vezenu svilom. Gusta šamija, šamija vezena zlatom ili zlatara povezivala se u najsvečanijim prigodama. Ritka šamija je šamija vezena zlatom, ali s rjeđim ornamentima i nju su nosile starije snaše. Šamija vezena svilom povezivala se u adventu i korizmi uz rubinu spljetanku. Da bi se šamija pravilno povezala potrebno je imati pocelicu, čočak, pojasak, nakit i pribadače. Kiti se dukatićima oko čočka, asparagusom, šumicom i cvijećem. U obične dane mlade su snaše nosile jednu vrstu šamije, zvanu crvenak ili crvenko, koja je služila kao podvezalo, podmaramka. Starije snaše nosile su marame tamnih boja, crnu i tamnoplavu. Ako bi žena rano postala udovicom, također je skidala šamiju i povezivala glavu maramom. Šamiju nikada ne povezuje sama snaša, nego joj pomaže netko iz kuće ili susjedstva. Često se u svakom selu nađe pokoja žena vješta češljanju i povezivanju šamija. Frizura udane žene mnogo je jednostavnija jer je uvijek pokrita pa se snaša može počešljati i sama, ali za povezivanje šamije i njezino kićenje mora joj netko pomoći. Oglavlje je označavalo dob, pripadnost, prigodu u kojoj se nosi. Ukrašene i skuplje šamije nosile su mlađe snaše. Kada su prošle određenu dobnu granicu ili rodile prvo dijete, nosile su šamije omotane oko glave, a preko toga je dolazila kvadratna marama presavijena u trokut, koja se vezala jedanput pod bradom. Za vrućih dana ili pri poslu, krajevi su bili prebačeni na tjeme. Te su marame mogle biti kupovne, tkane, jednostavne ili ukrašene.

Šamija ima više vrsta, a najsvečanija je gusta šamija koja se nosila samo prvom nedjeljom u mjesecu (mlada nedilja) i većim blagdanima uz najsvečaniju nošnju ili ruvo zlatom. Krojena je od glota (kupovno crno

pamučno platno) i izvezena, krpana zlatom; srebrnim nitima, kuštravim zlatom – spiralnim oblikom srebrne niti, biserima – duguljastim i okruglim sjajnim perlicama i pulicama ili šljokicama. Trake su izvezene tako da se podloga uopće ne vidi, a razdvojene su trokutastim oblicima podloge. Ostale vrste šamija krojile su se od atlas ili more svile i ripsa, a motivi su bili rjeđi pa se vidjela i podloga. Za ritke šamije ukrasi su se vezli iz istih materijala kao kod guste, a često su se dodavala mala zrcala – ogledalca koja bi se pričvrstila srebrnom niti i obrubila šljokicama. Motivi su raspoređeni mnogo rjeđe nego kod guste šamije. Šamije svilom vezene su svilenim koncem u raznim bojama. Kod molovane šamije ukrasi su se pravili bojenjem. Izrada molovanih šamija u selu je bila samo kratkotrajna moda, 40-ih godina 20. stoljeća.

Ritka šamija

Guste šamije

Žensko i muško tradicijsko odijevanje u graničarskim selima

Svećenik iz Otoka kod Vinkovaca, Josip Lovretić, otisnuo je značajnu monografiju o godišnjim i životnim običajima, načinima i modalitetima odijevanja i obuvanja, te svim aspektima seljačkog života sela Otoka u drugoj polovici 19. stoljeća. S obzirom na blizinu i dosta sličan način odijevanja graničarskih sela, Lovretićev etnografski rad nezaobilazan je za Đakovštinu. Nošnju navedenih sela etnologinja Zdenka Lechner opisala je kao „graničarski tip nošnje vinkovačkog stila". Temeljno je ruho ženskog i muškog inventara Đakovštine (Slavonije i Baranje) bijela platnena nekrojena košulja ili rubina s vrlo arhaičnim korijenima. Postrenesansni utjecaji doveli su sredinom 19. st. u graničarskim dijelovima Đakovštine do podjele rubine u dva dijela. Na oplećak i rubinu (skutu) koji i dalje zadržavaju tektoniku cjelovite rubine.

Utjecaj građanskog odijevanja očituje se u nastajanju švapskog, odnosno malog oplećka s uskim, ravnim i otvorenim rukavima, za razliku od starinskog, velikog oplećka s karakterističnim širokim rukavima koji počinju na naboru širokog izreza. Pučanstvo Đakovštine u prošlosti se odlikovalo bogatstvom izrade i vrstama različitih tekstilnih predmeta od domaćega tkanja, veziva i čipke. Tkanja su rađena od kudjelje, lana, pamuka ili vune i u kombinaciji različitih materijala – već prema namjeni izrađivanog predmeta.

U graničarskim selima kao i u cijeloj Đakovštini bilo je bezbroj vrsta svagdanjih, radnih, pokajnih, polusvečanih i svečanih narodnih nošnji za žene, muškarce i djecu. Vrste su se dijelile prema materijalu i vrsti tkanja; načinu, vrsti i bogatstvu uresa, ali i materijala za njihovu izvedbu, te prema prigodi u kojoj su nošnje nošene. Veliki i mali oplećci i gornje i donje rubine ili krila kod ženske nošnje, rubine ili košulje i gaće, ali i dvogaće, kod muške nošnje izrađivani su od svagdanjeg, čistog lanenog i pamučnog tkanja, različitog ćenarskog pamučnog tkanja, polsvilenca, ali i svilenca za najsvečanije

Mlade djevojke u vezenkama na državnoj proslavi
u Vrbici za vrijeme NDH – 1942. god.

prigode. Po starosti i ljepoti treba izdvojiti ženske vezenke s utkanim, čunčanim ili navezenim ornamentima, u jednoj, dvije ili više boja ornamenta po svagdanjem tkanju, što su ujedno bila korizmena i adventska ruva. Posebnu vrijednost imaju ženske i muške pripletano-raspletane rubine, enklovane, šlingane, necane, vezene svilom i zlatom direktno po podlozi ili preko papira; rubine ornamentirane u kombinaciji svila-zlato, ali i novije mode sa štikovanim dodacima šlinganim strojno.

Uz oplećke i rubine u okviru ženske nošnje nošene su sukladno suvrsticama prikladne marame (čošak) oko vrata, tkanice i pojasi oko pasa, tkane pregače i štofani i svileni opregi, crni, crveni, tamno crveni, braonski, bijeli u paru s maramom.

U okviru muške nošnje nošeni su prikladni kamizoli: štofani, čovani i svileni prsluci, pucovani žutom dugmadi i opšiveni crvenim šujtašom, tkanice i kožni remeni. Uz rubine muškarci su kasnije počeli nositi i rajtozne, hlače za jahanje; u gornjem dijelu široke, a uz koljena i listove usko priljubljene. Za hladnijega vremena žene su nosile obrtničke proizvode – cifrane kožuhe na ogledalca, a muškarci cifrane pršnjake, ali i vunene valjane rekle. Uz rekle su nošene i fusekle – vunene valjane čarape na istom principu i s istom šarom kao kod rekle.

Obuća je bila brojna i raznolika za žene i muškarce, ali i za djecu koja su za ljetnjeg vremena najčešće nosila različite pletene počne podšivene kožom i kožne papučice. Odrasli su nosili opance s obojcima, opance kapičare, opance s kalančorom, bagom opance, ženske sandale.

Na ovom području dukati nisu bili samo zlatni novac, već i specifično obilježje kao nakit muškaraca, posebice žena. Muškarac je za svečanih prigoda dukatima, cvijećem i zelenilom krasio svoju kapu ili šubaru, a cure i snaše su ih nosile povezane oko vrata na svilene vrpce u polukružne struke u što većem broju, prema imovnome stanju, male ili velike. Uvezivani su koncem u četvero, u šestero, u osmero, prema tome kolika se čvrstina željela postići. Dukati su nošeni u broš, mali u obliku grozda, u skupini po tri ili samo veliki okrunjeni dukat – postavljani su na pletenicu, oko kukme na zlatari, ali i naprijed na maramu oko vrata. Dukatići su nošeni u ušima kao ušnjaci ili dukatić na prstenu. Kroz povijest dukati su predstavljali imovinu žena, ali su istodobno bili i obiteljska imovina.

Muškarci su na glavi obvezno nosili šokačku kapu – šešir, običnu čovanu ili svečanu plišanu – prema prigodama. Čovana kapa izrađivana je od vunene pusti, a plišana od miješane zečje i devine dlake. Stariji su nosili kape tamnije boje. Uz štrikane rekle, sometne hlače i rajtozne, cifrane pršnjake, kožuve i opance ili

čizme – kape i šubare kupovane su po velikim robenim vašarima u susjednim selima.

Prvih nekoliko godina života maloj su djeci, bez obzira na spol, odijevali duže jednostavne košuljice (skutare) izrađene od običnog domaćeg platna. Bile su otvorene na prsima i kopčale su se gumbićima, dugmićima, pucetima. Za djevojčice su krojene skutare s otvorenim rukavima, a za dječake s rukavima skupljenim u zapešću. Ljetne skutare bile su s kratkim rukavićima ili bez njih. Struk se opasivao manjim vunenim pojasom, tkanicom. Dječja odjeća nije se posebno ukrašavala. U Đurđancima, dječaci pred školu nosili su gaće i rubinu, a djevojčice košulju (oplečić) i donji dio skute (opreg) i rubac maramu oko vrata naprijed prekrižen. Dječaci su na glavi nosili šešire, a djevojčice su bile bez pokrivala ili su nosile marame. Dječaci i mladići odijevali su rubinu i gaće, te preko rubine frosluk.

Andrija Adrić (Franjin), Mato Adrić (Pavkin) i Tuna Šarčević (Miškov), šokci iz N. Perkovaca, 1968.

Razlikovalo se radno od svečanoga ruha. Radno ruho bilo je od grubog domaćeg platna, jednostavne izrade, a svečana rubina i gaće pomno ukrašeni čipkom zvanom sastav, rasplet, rupicama (šlinga), domaćom čipkom i vezom na grudima i oko nogavica. Vez je postajao sve raskošniji pa se oko 1940. vezlo svilom i zlatnom žicom. Obvezni dio ruha bio je šešir zvan kapa, u svečanim prigodama baršunast, plišana kapa. Mladići su u svečanim prigodama šešir kitili na zadnjem dijelu ili s lijeve strane prirodnim cvijećem – šumicom, muškatlom, a imućni i dukatićima. Kapa se skidala s glave samo u crkvi, na sprovodu, prolazeći pokraj kumove kuće. Obuvali su opanke, sandale ili čizme. Za hladna vremena muškarci su odijevali krzneni pršnjak ukrašen višebojnim ornamentima i ogledalcima te štrikanu reklju, plavi kaputić od valjane vune s karakterističnim ukrasima na rukavima i donjem rubu – ružmarinom, srcetima. Nosili su i čarape, fusekle, izrađene na isti način i s istovjetnim ukrasima.

Djevojčica se nakon četvrtog razreda osnovne škole počela odijevati poput djevojke, ali u skromnije izrađeno ruho. Kako se približavala pubertetu, ruho je bivalo sve finije i ukrašenije. Svečano se ruho odijevalo kod odlaska na misu, za crkveni god ili u svatove. Narodno ruho zadržalo se do sredine 20. stoljeća.

Ružica i baka Marija Damjanović
na manifestaciji
„Obnovimo baštinu”, Trnjani 2014.

Iz svadbenih običaja

Licitarski proizvodi pronašli su svoje mjesto i u hrvatskim svadbenim običajima, odnosno sklapanju braka koji je važan trenutak u životu pojedinca i zajednice, preduvjet za stjecanje i odgoj potomstva, za nastanak života samog. Mnogobrojni opisi svadbenih običaja u Hrvata pokazuju da su oni sastavljeni od više glavnih skupina običaja:

Ovaj trenutak spada u predsvadbene običaje kojima se ispituje spremnost obiju strana za sklapanje braka. Marija Jović iz Piškorevaca, zvana teta Seka, ispričala nam je o tim običajima:

Ovako je to bilo nekada… ja to nisam dobila, ali njeke cure u selu i to samo ako je momak bio bogatiji, bome jesu… To je bilo prije zaruka, na kirbaju, a kirbaj je u ljeto, dojdu svekar, svekrva i mladoženja i sastanu djevojku pred crkvom i onda š njom pred šatre i kupe joj veliko srce, beba, medenjaka i opijala. Bude tu i preko sto opijala. To se kao običaj zove prvi kolač. Djevojka sve te darove nosi vezane u marami pa ako kod kuće roditelji to prihvate, znači da bi na jesen mogli biti i svatovi.

Mladenci iz Trnave

Prodaja (muntanje) kumovske grane

Prije večere grupa djevojaka i mladih udatih žena zajedno s tamburašima ide po kumu u njezinu kuću. Kuma ih dočeka, malo počasti kolačima i pićem, a zatim se s njom vraćaju kao njezina pratnja. Kumina čast poklon je mladencima: grana, pečeno prase i košara biranih kolača. Granu je ranije predstavljao okićeni grm ružmarina, a zatim drvce okićeno na poseban način. Za *granu* se izabere rašljasta, pravilna grančica s 3 ili 4 kraka i učvrsti se na drveni kolut. Zatim dijelove omotaju bijelim papirom pa ukrase nizovima na konac nanizanih pucanki, malim

licitarskim srcima i kolačićima. Oko sredine grane postave lutke obučene u narodnu nošnju: djevojke, snaše i mlade muškarce. Lutke žene same izrade, nastojeći da izgledaju što vjernije stvarnoj nošnji. Na vrhove grane postave crvene jabuke, a u njih učvrste male hrvatske zastavice. Grana bude visoka 70 – 80 cm. Granu licitiraju ili kako kažu *muntaju* tijekom večere. Večera, žamor raspoloženih gostiju za stolovima i veselo raspoloženje; piće, svirka tamburaša, soba ukrašena ponjavcima i šokačkim otarcima, te okićena cvijećem, vesela pjesma.

Ljelje, Kralji, Kraljevi u Đakovštini

Među godišnjim običajima u Đakovštini ističe se djevojački ophod vezan za katolički blagdan Duhove zvan ***ljelje, kralji, kraljice.*** Zabilježeni podaci potvrđuju da se taj običaj održavao u više sela Đakovštine i da se ugasio tridesetih godina 20. stoljeća. U Hrvatskoj je ovaj običaj bio raširen na području Slavonije, Srijema i Baranje. Običaj i obredne pjesme privukle su pozornost etnografa i etnologa pa je običaj i njegove mijene moguće pratiti na području Đakovštine od polovine 19. stoljeća.

Evo primjera iz Strizivojne: Na drugi dan Duhova okupljalo se oko 20 djevojaka (od 16 do 20 godina) u jednoj gazdinskoj kući iz koje su kretale u svoj obilazak. Od 1925. do 1930. to je bilo u Đurinoj kući, a poslije i u Maltarevoj. Ljelje su išle u svaku kuću koja ih je htjela primiti. Kad bi ušle u dvorište, uz pjesmu bi izvodile simbolične pokrete sabljama. Sve ljelje, kraljevi i kraljice, oblačile su se jednako te se ni jedna nije razlikovala po odjeći. Oblačile su se u najljepše i najsvečanije nošnje, sve zlatom vezene. Često su to bile roklje i oplećci te marame i pregači vezeni zlatom po papiru. One koje nisu imale takvu, oblačile su „obično" zlato, ili što drugo. Natjecale su se koja će se ljepše dotjerati. Oko vrata su nosile što je moguće više dukata (i do 50) pa makar i posuđenih, a na nogama lakirane cipele s visokom potpeticom. Glave su bile uređene u cupove, a na njih su stavljale muške kape okićene dukatima te smiljem i koviljem. Smiljak (žuti cvijet)

Ljelja iz Strizivojne

dopremao se za ljelje čak iz Dalmacije. S njima su išli i prosjaci te kakav svirač samice ili nekoliko tamburaša.

Prolazeći selom pjevaju:

Zaspala gospoja na pletenom stolcu, gospodin je budi:
„Ustani gospojo došli su kraljevi i kraljice, Ljeljo,
da ih darujemo srebrom ili zlatom, škudom il' dukatom".
Faljen Isus kralju i kraljice, kralju Ljeljo!
Ajd' prošeci kralju i kraljice Krsti sablju kralju
Promiči se kralju i kraljice, kralju Ljeljo!
Poklon'te se kralju Ljeljo! I kraljice Ljeljo!
Ajd' poigraj kralju...

Obilazak je trajao do večeri. Tad bi se ljelje vraćale u domaćinsku kuću na večeru. Za večeru se priređivalo bolje jelo i slavlje povodom njihova povratka. Raznoliki darovi, od kolača i jaja pa do novca, podijelili bi se i pojeli u zabavi i veselju. Kasnije se zaigralo kolo.

Pučka pobožnost

Pučka pobožnost podrazumijeva razne oblike kršćanskog vjerničkog odnosa prema Bogu i svetome uopće, a koji nisu uklopljeni u liturgiju niti su službeno propisani. Ti oblici često traju kroz stoljeća i nose povijesne, društvene i kulturne značajke. Uz pojedine crkvene blagdane vezane su procesije uz vodstvo svećenika ili nastale samostalnim okupljanjem vjernika kao što su blagoslov polja i žita vezane za Markovo. U raznim se prigodama tijekom godine koriste blagoslovljene grančice za zaštitu ljudi i stoke ili blagoslovljene vode kojom se škropi novorođenče, pokojnik u kući ili na groblju. Za crkvene blagdane u Đakovštini vezani su razni običaji.

Na blagdan Duhova sela su obilazile *ljelje,* a na Spasovo *kijareže*, dječje povorke. Povorka obilazi selo noseći križ ukrašen ručnikom i cvijećem, pjevajući obredne pjesme. Prethode im *prosjaci* koji u košare

Čipka na batiće i pribor za rad
Novi Perkovci
rad Anice Strbad rođ. Adrić (Ivičina)
darovan etnološkoj zbirci
Muzeja Đakovštine 2014. god.

(bez slike)
Vera Gruborović, iz Zagorskih Sela,
po majci Vrbičanka,
darovala je etnološkoj zbirci Muzeja
tradicijski tekstil njene prabake rađen u 19.st.
Predmeti će biti prikazani na izložbi.

Anica prezentira
čipkanje na batiće

Starija snaša Ana
u misnom ruvu
s molovanom
zlatarom na glavi

Janja Nikolić i
Anica Vračević
oko 1953

Detalj slike iz Dragotinskog svetišta Make Božje

skupljaju darove: meso, kolače i novac koje su za *kijareže* priredile domaćice. Za Tijelovo se izrađuju *sjenice, sinice, sivnice*, nadstrešnice od mladih zelenih još savitljivih grana u koje se postavlja stol s raspelom, svete slike i najljepši kućni tekstil: prekrivači za krevete, stolnjaci i ručnici, a sve se dodatno kiti svježim cvijećem. Sjenice mogu biti postavljene u svakom dijelu sela, a može ih biti i četiri te označavaju strane svijeta, ujedno i dijelove sela. Sjenice se obilaze u procesiji uz vodstvo svećenika koji moli i blagoslivlja svaku sjenicu.

Zavjetni darovi, obilasci oko oltara i paljenje svijeća osobito se vezuje za hodočašća. Hodočasti se najčešće tijekom ljetnih mjeseci.

Lokalno stanovništvo hodočastilo je u svetište Majke Božje u Dragotinu, ponajviše na blagdan Velike Gospe.

Običaji uz rad

U Šokadiji se uvijek puno radilo i stvaralo. Prigodom obavljanja velikih godišnjih poslova bilo je međusobnih pomaganja – organizirane su mobe. Uz poslove oranja, kopanja, sjetve, žetve, čuvanja stoke, života i rada na stanu, pripravljanja namirnica nastajali su i brojni običaji. Razlikovali su se od mjesta do mjesta po svojim specifičnostima.

Čijanje perja starinski je radni tradicijski običaj na svim našim prostorima gdje je bilo gusaka. Čijati znači čihati, čistiti, skidati perje s očupane ili zaklane guske, pure, patke od njenoga središnjeg dijela *baturice*. S obzirom na veliki broj gusaka u prošlosti po našim selima one su čupane 2-3 puta godišnje te se tako i skupilo dosta perja pogotovo

Običaj darivanja perja, Vrbica

u obiteljima gdje je bilo cura za udaju. *Čijala* su po kućama organizirana i obavljana poslije Božića i dalje kroz pokladni period. *Čijala* organizirana po kućama bila su prave radne svečanosti. Puno je zanimljivih stihova na tu temu:

Čijam perje i mislim na diku,
'Oćel doć', il'će drugoj poći.

Kako su na čijanje perja u određenu kuću pozivane snaše i cure na ispomoć, to je bila svojevrsna moba – zajednički rad. U večernjim satima stizali su i muškarci, momci, svirači. Bilo je dosta pjesme, različitih zgoda, šala i nakon rada svakako zajednička večera, ples i veselje. Uz praktičnu funkciju, čijala su svakako imala i vrlo izraženu socijalnu komponentu.

Običaji uz crkvene blagdane

Poklade u Vrbici

Završetkom božićnih običaja, odmah iza Bogojavljenja, posebice iza Svijećnice, počinje pokladno vrijeme i traje sve do Pepelnice. Dani u tjednu pred korizmeni post imali su posebne nazive i tumačenja: sramotni ponedeljak, bolni utorak, vrtićeva srijeda, lakomi četvrtak, mišji petak, zaklopita subota, otklopita nedjelja, pokladni ponedjeljak i pokladni utorak.

Nedjeljom su se za poklade nekada lijepo spremali i kroz mjesto su se vozili na seoskim kolima, a muškarci su jahali paradno okićene konje. Najviše je bilo prerušavanja na pokladni ponedjeljak i utorak. Cure su se najradije i najčešće prerušavale u šokačke momke, a momci u ženske likove, spremajući se u njihove rubenine. Djevojke su se rado prerušavale i na taj način što su se lijepo i kompletno spremile u svečano ruvo preko kojeg su stavljale ponjavac koji su iznad glave skupile i zavezale.

Sramotni ponedeljak – naglašeno počinju pokladna ludovanja i „svakojake sramote".

Vrtićeva sreda – na taj dan ne treba ništa raditi od ručnoga rada niti vrtiti vretenom.

Lakomi četvrtak – na taj dan, vjerovalo se u prošlosti kako treba kuhati grah i jezik te davati svinjama kako bi

bili bolji bravci za svinjokolju.

Mišji petak – vjerovalo se kako su miševi u kući i imaju svoje ludovanje.

Zaklopita subota – toga dana nisu upražnjavana pokladna ludovanja.

Otklopita nedelja – dan kada u pravom smislu počinju u Šokadiji poklade.

Osnivanjem folklornih skupina pokladne su povorke dogovorno i organizirano obilazile kuće pojedinih članova gdje su ih majke i bake dočekivale i služile pečenim kobasicama, slatkim kolačima i posebice krofnama. Utorkom u 23 sata kada crkvena zvona zazvone, sva ludovanja morala su stati.

Oduvijek se iznimno držalo do najstarijeg kršćanskog blagdana Uskrsa. S Čistom srijedom ili Pepelnicom i strogim propisanim postom i pepeljenjem u crkvi, počinjalo je korizmeno razdoblje. Korizmene nedjelje do Uskrsa pučki su nazivali: Čista, Pačista, Bezimena, Sredoposna, Gluva i Cvetna nedelja ili Cvetnica. Korizmom se ulazi u period opće pokore, pokajanja, molitve i priprave za Uskrs. Nakon raskoši i pokladnih ludovanja, Čistom i Pačistom nedjeljom treba se očistiti od grijeha i opće raskoši. Bezimenom nedjeljom nastavlja se razdoblje pokore koje isključuje veselje i radosti, a Sredoposnom obilježava sredina korizmenog razdoblja. Na Gluvu nedjelju pokrivaju se svete slike i raspela u znak žalosti i Isusove muke. Cvetnica simbolizira Kristov ulazak u Jeruzalem, kada se pod misom u crkvi obavlja i posveta vrbovih grančica – cicamaca. One se nose kući i zatiču za svetu sliku ili stavljaju na rog nekog gospodarskog objekta kako bi sačuvali kuću od vremenskih nepogoda i grmljavine. Posljednji tjedan pred Uskrs je Veliki tjedan i on navješćuje ovaj veliki blagdan.

Za Brašančevo, kada se pučki kazalo da se žito pretvara u brašno, selom su do 1950. godine išle procesije. Za tu prigodu pravljene su sevnice – privremeni provizorni oltari. Uz crkvene relikvije sevnice su bile specifično okićene zelenilom i narodnim rukotvorinama. Postavljane su na četiri strane mjesta, a nakon obreda rušene.

Sevnica, provizorni oltar na otvorenom

Djevojke,
Josipa Hanulak
iz Pikorevaca i
Josipa Zetović
iz Budrovaca

Katarina Plančak
i mala Marina

Jelena Požega (ljelja)
i Ružica Damjanović
iz Strizivojne

Anita Čerčekova Mikić
iz Trnave

Kulturno umjetnička društva – čuvari tradicijske kulture

Kulturno umjetnička društva, nastala kao čuvari kulturne baštine, sve više dobivaju na važnosti u nastojanju da otrgnu od zaborava običaje tijekom različitih razdoblja crkvene godine od poklada, korizme, Uskrsa, Velike Gospe do Božića.Tim povodom organiziraju se smotre, seminari i folklorne manifestacije na kojima se pokazuju stari običaji, odijeva prigodno ruho, pjevaju, sviraju i igraju stare izvorne pjesme i kola.

KUD „ŠOKADIJA" STRIZIVOJNA

Društvo je osnovano davne 1925. godine, a kontinuirano djeluje od 1974. godine. Unutar društva djeluje ŽPS *Druge*, MPS *Strossmayer*, folklorna, tamburaška te dramska sekcija. KUD „Šokadija" čuva običaje, kola i izvorno pučko pjevanje svoga kraja te uvelike pridonosi očuvanju tradicijske šokačke kulture. Iza njih je dugogodišnji uspješan rad koji je rezultirao izdavanjem tri nosača zvuka.

Nastupali su na svim smotrama diljem Lijepe naše, a najdraži nastupi su im na koncertu Najboljih hrvatskih tamburaša u dvorani Lisinski u Zagrebu, te gostovanje u emisiji *Lijepom našom* u Belišću. Od inozemnih gostovanja nastupali su u Mađarskoj, Italiji, Njemačkoj, Makedoniji, Turskoj, Bosni i Hercegovini. U Grčkoj su sudjelovali na međunarodnom festivalu folklora. Osvojili su brojne nagrade od kojih im je najdraža Grand Prix iz Pule s međunarodne smotre folklora.

KUD „ZORA" PIŠKOREVCI

KUD „Zora" Piškorevci osnovano je davne 1927. godine kao pjevačka sekcija da bi s vremenom proširio rad i djelovanje u plesne i tamburaške skupine. KUD je redoviti predstavnik kulturne baštine svog područja na svim većim i renomiranim smotrama diljem Republike Hrvatske, uz mnoštvo osvojenih

Snaše Marica Bošnjaković
i Ružica Stojaković
iz Đurđanaca
svečano odjevene
i povezane u ritke šamije

Elizabeta Kalić
iz Mrzovića

Snaše Mira i Ruža Grigić
iz Lapovaca

Lidija Glavačević i
Valerija Damjanović
iz Strizivojne

nagrada od kojih se izdvaja Grand Prix u Italiji te prvo mjesto na međunarodnoj smotri u Parizu. Neovisno o teškim vremenima i smjenama generacija, u KUD-u djeluju tri sekcije: odrasla, dječja te tamburaška. Među nezaobilaznim prioritetima KUD-a „Zora" očuvanje je tradicije i kulture sela Piškorevaca, Đakovštine i Slavonije. Već dugi niz godina KUD „Zora" organizator je manifestacije Piškorevački sokaci.

KUD „ŠOKADIJA BUDROVCI"

Kulturno-umjetničko društvo „Šokadija" Budrovci postoji i djeluje od 1983. godine.
Sudionik je svih važnijih folklornih smotri i manifestacija u Hrvatskoj: državna smotra folklora u Metkoviću, Međunarodna smotra u Zagrebu, Đakovački vezovi, Vinkovačke jeseni, Brodsko kolo, Baranjski bećarac, a razvija i međunarodnu suradnju te surađuje s društvima iz Austrije, Mađarske, Njemačke, Vojvodine i Makedonije. Društvo je domaćin folklorne manifestacije U Budrovci, na Nedilju bilu, koja se održava svake godine na Mladi Uskrs, a u okviru folklornoga programa održava se i smotra pučkoga crkvenog pjevanja. Organizator je i dječje folklorne manifestacije Rubina zlatne jeseni, koja se održava svake godine u rujnu. U Društvu djeluje dječja, srednja i folklorna skupina odraslih, tamburaški sastav i tamburaška škola te pjevačka skupina. Dječje skupine su nastupale u programima Đakovačkih vezova, Brodskog kola, Vinkovačkih jeseni te u Satnici Đakovačkoj, Piškorevcima, Vođincima, Beničancima, Donjem Miholjcu i drugdje.

KUU „NAŠA GRANA" BUDROVCI

KUU „Naša grana" Budrovci osnovano je 2005. godine s ciljem očuvanja tradicijskih vrijednosti sela Budrovaca. Od svog osnutka bili su gosti na gotovo svim

značajnim smotrama izvornog folklora diljem Hrvatske: Đakovačkim vezovima, Vinkovačkim jesenima, na smotri Na Neretvu misečina pala i drugima. Također bilježe gostovanja u Vojvodini te Bosni i Hercegovini. Djeluju kroz mušku i žensku pjevačku skupinu te folklornu sekciju. U svoje redove okupili su vrsne pjevače. Njihova pjesma je arhaična i prepoznatljiva, a polagani starinski ples sačuvali su do današnjih dana. Imaju svoju tradicionalnu priredbu Na salašu kod Betlema.

KUD „VINČAC" VRBICA

KUD „Vinčac" iz Vrbice osnovano je 22. listopada 2000. godine. Naziv *Vinčac* dobilo je po vjenčiću koje su nosile mladenke, a bio je napravljen od vrhova ružmarina, umotano u pozlatu. Tada je s radom započela odrasla folklorna skupina, dječja skupina, dramska sekcija, a do kraja godine s radom započinje i tamburaški sastav Žice iz Vrbice. Folklorna skupina izvodila je izvorna šetana kola svoga sela koja do tada nisu bila niti viđena niti izvođena na području Đakovštine. Pjevale su se stare izvorne pjesme svoga kraja, a izvodila su se i ostala kola svoga kraja. Oblačili su se članovi KUD-a u nošnje svoga sela kako se po uputama starih baka spremalo u Vrbici. Obnovili su razne stare običaje i tradiciju svoga sela. Članovi KUD-a ponovno su oživjeli igrokaz Betlehem, koji se prije više od pedeset godina izvodio u selu, išavši na Badnjak od kuće do kuće. Ovaj igrokaz snimio je i HRT na Badnjak 2013.

Folklorna skupina sudjelovala je na mnogim državnim i županijskim manifestacijama, na raznim gostovanjima te je izvodila cjelovečernji program u Trogiru i Vinišću te u Zagorju. Odrasla skupina i tamburaški sastav prestaje s radom 2006. godine. I danas aktivno djeluje dječja fol-

klorna skupina koja na svojim nastupima izvodi pjesme i plesove, kao i stare igre svoga sela. Sve je primjereno njihovoj dobi i uzrastu. Sekcija ima dvadesetak aktivnih članova koji sudjeluju na raznim smotrama folklora, dječjim manifestacijama, igrama, natjecanjima, gostovanjima, pokladnim manifestacijama...

Obnovili su običaj Tijelovske procesije gdje spreme sivnice kao nekada, a djeca i odrasli se oblače u nošnje kao nekada u Vrbici. Sudjeluju na misi zahvalnici, raznim crkvenim i društvenim primanjima, uređenju izloga za Đakovačke vezove s raznim tematikama. Obnovili su tradiciju kuhanja korizmenih jela.

Učili su članove spremanju, češljanju tradicijske vrbičke „načišlje" koju su nosile djevojke njihovog sela te tehnici zlatoveza. Snimili su CD sa šetanim kolima, sudjelovali su na raznim snimanjima HRT-a.

Iako KUD „Vinčac" radi četrnaestu godinu s tako malo članova i u tako malom selu, ima lijepih i zapaženih aktivnosti i rezultata.

KUD „SLAVONIJA" ĐURĐANCI

KUD „Slavonija" Đurđanci osnovano je u svibnju 2008. godine. KUD „Slavonija" Đurđanci neprofitna je organizacija koja okuplja 40-ak aktivnih članova i djeluje kroz dvije sekcije –folklornu i tamburašku. Cilj je KUD-a obnavljanje, očuvanje i prezentiranje narodnih običaja, pjesama i plesova uže i šire okolice (Đurđanci, Đakovština, Slavonija). KUD je nastupao na mnogim pozornicama Republike Hrvatske, a realizirao je i nekoliko inozemnih nastupa (Bosna i Hercegovina, Slovenija, Mađarska).

UDRUGA „ŽENE VESELOG SRCA” LAPOVCI

U selu Lapovci već treću godinu djeluje udruga „Žene veselog srca” koja može poslužiti kao odličan primjer dobrog organiziranja žena u ruralnim područjima. Udruga organizira različita druženja, folklorne nastupe i humanitarna događanja. Poznata je folklorna manifestacija „Jesen u Lapovcima”, koja je već postala tradicionalna. U sklopu udruge djeluje i KUD „Vesela šokadija”.

KUD „BRĐANI” TRNAVA

KUD „Brđani” iz Trnave prestali su s radom prošle godine.

Trnavački vinogradi u zimskom snu

Literatura:

Zapisi iz Đakovštine I, Tradicijska baština graničarskih sela Đakovštine, Đakovo 2014.
Mirko Marković, Đakovo i Đakovština, Zbornik Đakovštine 1., Zagreb, 1976.

The villages of the border area (graničarska sela)[1] in the Region of Đakovo, life and customs

The narrow strip of villages along the former Military Frontier (Vojna Krajina, Granica) is known as the villages of the border area (graničarska sela). Those are the villages from Trnava in the west, over Lapovci, Novi Perkovci, Strizivojna, Piškorevci, Dragotin, Budrovci, Đurđanci and Vrbica to Mrzović in the east. The people also call them „prikrajci".

Mrzović. That is the easternmost village of the Region of Đakovo in the municipality Semeljci. It is the subsidiary of Vrbica parish. St. Barbara church. Village located in the Đakovo-Vinkovci plain, along the roadway Vrbica-Markušica-Tordinci. On the list of Požega Sanjak[2] there is no mention of Mrzović, and on the list of Districts (Kotara), in 1702 Đakovo is referred to as an abandoned village, which was colonized by 12 Serbian families from Bosnia (*Acta urbalia 1720.).* Around the middle of the 18th century, these inhabitants emigrated, and new inhabitants came from Bosnia. In the year 1758, Mrzović had 39 households. In the second half of the 19 century a significant number of Šokci[3] and Bunjevci[4] from Bačka, as well as Danube Swabians, immigrated to this area. In 1910, Mrzović had 860 inhabitants from whom 419 were Croatian, 412 German and there were also some inhabitants of other nationalities. In 1961 there were 1081 inhabitants, from whom 1035 were Croatian, 10 Hungarian, and 28 Serbian. In 1946 the Germans were replaced by Croatian colonizers. Mrzović had 639 inhabitants in 2001, and 603 in 2011.

Vrbica. This village lies 12 km east of Đakovo. It is located in the municipality Semeljci, on the south border of the Đakovo-Vinkovci plain, along the Semeljci-Stari Mikanovci roadway. Crossroads leading to Mrzović. Old medieval catholic parish with Franciscan monastery (destroyed in 1532) and the Romanesque parish church of St. Bartholomew (Novi Mikanovci). In 1703 the wooden church of Visitation of the Blessed Virgin Mary to Elizabeth was built in Vrbica, and in 1793 a new church built in. After the Ottomans had left, the parish had 12 villages. According the list of the Požega Sanjak, in 1579 the village the*Vrb(n)ica* was an abandoned village next to Berjan(i)ci in Nahia[5] Jošava. On the list of the District Đakovo, Vrbica had 21 households in 1702 and 40 households in 1758, due to significant immigration of Croats from Bosnia. Men were included in the bishop's cavalry regiment. In the second half of the 19th century, Croatian Šokci and Bunjevci from Bačka as well as Danube Swabians immigrated. In the year 1900, Vrbica had 798 inhabitants, from whom 532 were Croatian, 202 German and 29 Hungarian. In 1946 the Germans were replaced by Croatian colonizers from the Regions Hrvatsko Zagorje, Međimurje and Dalmatia. In 2001, Vrbica had 797 inhabitants and 730 inhabitants in 2011.

Đurđanci. Village located southeast of Đakovo, on the south border of the Đakovo-Vinkovci plain, along the roadway Đakovo-Vinkovci. The road to Đakovo leads through Vinkovci. It is the subsidiary of the catholic parish Vrbica. The Holy name of Jesus Church. On the list of Požega Sanjak, there were only 4 houses in 1579 belonging to pilgrims in the Nahia Jošava. In the year 1702, there were 7 households, and in 1840 there were 48 households and 380 inhabitants. In the year 1857 there were 477 inhabitants. In the second half of the 19th century, Germans and two families of Šokci from Bačka immigrated. In the year 1900 there were 689 inhabitants, from whom 527 were Croatian, 142 German, 14 Hungarian and there were also some of inhabitants of other nationalities. In 1946 the Germans were replaced by Croatian colonizers from the Region

Dalamatia. Đurđanci had 574 inhabitants in the year 2001, and 425 inhabitants in 2011. The parish fair was celebrated earlier, on January 14, according to Julian calendar. Devotional day *Suvi petak* right after Feast of the Ascension (41st day after Easter).

Budrovci. The village is located south of Đakovo and belongs to the town of Đakovo. It lies in the Posavina plain, 5 km southeast of Đakovo, along the road Đakovo-Vinkovci. It is the subsidiary of the Catholic parish Piškorevci. Church of St. Nikola the bishop (1796). On the list of the Požega Sanjak, there were 7 households in Nahia Đakovo in 1579. In the year 1702 there were 37 households. In the middle of the 18th century a few catholic families immigrated from Bosnia (surroundings of Vučjak) and from other villages of the Region of Đakovo. In the year 1758 there were 44 households. In the year 1910, Budrovci had 1388 inhabitants, from whom 1097 were Croatian, 175 Hungarian, 73 German and there were some inhabitants of other nationalities. In the year 1961 there were 1847 inhabitants, after which their number started to decrease. There were 1538 inhabitants in 1991, 1419 in 2001 in 430 households, and in 2011 there were 1260 inhabitants.

Piškorevci. The village located south of Đakovo, belonging to the town of Đakovo. It lies in the Posavina plain, 6 km south of Đakovo, along the roadway Osijek-Đakovo-Vrpolje. The catholic parish dates to the year 1758. Church of the Transfiguration of our Lord. It's subsidiaries are Budrovci and Novi Perkovci. Greek- Catholic parish church of St. Demetrius. The church exists since 1906. According to the list of the Požega Sanjak, the village had only 4 houses in Nahia Prikraj in 1579. In the year 1702, Piškorevci had 28 households. On the list of feudal estates from 1758, there were 61 households with a significant number of Croatian families that immigrated from surrounding villages. In the second half of the 19th century, there was a considerable number of immigrants of other nationalities. In the year 1901, there were 1182 inhabitants, from whom 761 were Croatian, 146 German, 137 Hungarian, 68 Russian and Ukrainian, 45 Slovakian and there were some inhabitants of other nationalities. In the year 1948, Piškorevci had 2138 inhabitants, from whom 1730 were Croatian, 323 Russian, 46 Slovakian and 31 Hungarian. There were no more Germans (Novi Perkovci included). There were 1805 inhabitants in 1991, 2019 in 2001, and 1097 inhabitants in 2011.

Strizivojna. Village located south of Đakovo, in the basin of the river Bić, at low and damp soil, in the municipality Strizivojna. It is situated near Vrpolje, on the junction of main railway routes Zagreb-Vinkovci-Tovarnik and Osijek- Šamac-Sarajevo (Strizivojna-Vrpolje train station). It is the southernmost village of the Osijek-Baranja County. In the year 1702 there were 37 indigenous households. Men served in the bishop's cavalry regiment. In the year 1745, Strizivojna was excluded from the Episcopal feudal estate and annexed to the Military border, and it stayed a part of the Border till 1881. It was the subsidiary of the parish Vrpolje till 1928. The church of St. Martin from 1836 was renewed in 1937. The church of St. Stephen the King, which was known as *Kraljeva* (The King's), was located at the common cemetery. In the year 1812 there were 66 households in the village, and 818 inhabitants. Till 1851 the number of villagers reached 1163 (*Strizivojna*, 1998.: 41). In the year 1910 there were 1383 inhabitants, from whom 1249 were Croatian, 58 Hungarian, 27 German, 37 Serbian and there were some inhabitants of other nationalities. In the year 1961 there were 2267 inhabitants in Strizivojna. In the year 1991 there were 2758 inhabitants in 775 households, and in 2011 there were 2525 inhabitants.

Novi Perkovci. Village located southeast of Đakovo, a part of the town Đakovo, located in the Posavina plain. It is the subsidiary of the catholic parish Piškorevci. Church of St. Anthony the Great dates from 1911. Novi Perkovci developed in 1745, when the Military Border and Episcopal feudal estate were demarcated as the inhabitants of Stari Perkovci immigrated, and Stari Perkovci became a part of the area belonging to the army. The village Radinovci was located at the location of Novi Perkovci in the past, and it was mentioned on the list of Požega Sanjak in 1579, when it had 14 households, and was a part of Nahia Dragotin. After the Ottomans had left, Radinovci had 11 catholic households, but the inhabitants were displaced to surrounding villages. In the year 1900, the village had 297 inhabitants from whom 290 were Croatian. Till 1953 the number of inhabitants increased to 415. In 1991 there were 352 inhabitants, in 2001 there were 306 inhabitants in 79 households, and in 2011 there were 246 inhabitants.

Dragotin. The village is located southwest of Đakovo in the municipality Trnava, on the slopes of the mountain Dilj. It was mentioned as soon as in the year 1332. The medieval catholic parish with the church of St. John, later church of Mark the Evangelist, had eight subsidiary villages. In 1682 the Ottoman army encamped in the area of Dragotin and committed a lot of crimes, which led to a decrease in population of Dragotin, as well as in surrounding villages. The old church was rebuilt by Bishop Petar Bakić in 1725, and it was consecrated to our Lady of Sorrows, and Dragotin became a gathering place for pilgrims. In the year 1752, Catholics from Bosnia (Plehan) and a few indigenous people from surrounding areas populated this area. The church was renovated in 1899. It is currently undergoing restoration. The cemetery was for centuries the central cemetery for subsidiary villages. In 1813, Dragotin had 142 inhabitants, in 1900 there were 262 inhabitants, in 1953 there were 362 inhabitants, with a tendency towards decrease: in 1991 there were 290 inhabitants, in 2001there were 362 inhabitants in 118 households, and 254 inhabitants in 2011.

Lapovci. Village located at the east side of the mountain Dilj, southwest of Đakovo, in the municipality Trnava. The village was mentioned in 1422, when it was a part of the feudal estate Nevno. It is the subsidiary of the Catholic parish Trnava. Church of St. Bartholomew dates from 1869. According to the list of Požega Sanjak the village had 14 households in 1579 and was a part of Nahia Dragotin. In the year 1702 there were 13 households. The village developed, and in the year 1758 there were 30 households. During the 19th century a few families from surrounding areas populated the village. In 1857 there were 385 inhabitants in Lapovci, and in 1880 there were 514 inhabitants. The village reached its demographic peak in 1910. There were 654 inhabitants, from whom 547 were Croatian, 78 German, 19 Hungarian and there were some inhabitants of other nationalities. In the year 1961 there were 643 inhabitants. The number has been constantly decreasing; there were only 400 inhabitants in 1991, in 2001 there were 362 inhabitants in 118 households and 280 inhabitants in 2011.

Trnava. Village located on the eastern slopes of the Dilj mountain. It was the municipal centre. The village has been known from the medieval times. According to the list of Požega Sanjak from 1579, together with the mahala (rural settlement) Podvršje and the vineyards, Trnava had 14 households, and was a part of the Nahia Dragotin. In the year 1702, 10 indigenous households were listed. It has been a catholic parish since 1758. It has an ancient Church of the Holy Cross, and a new church of The Holy Trinity. Branches Levanjska Varoš, Dragotin, Lapovac and Musić were part of the parish. The area Trnava is known as Đakovo estate

vineyards. Vine cellar and the bishop's summerhouse were built in 1760. In the year 1758, there were 35 households in Trnava, and in 1803 there were only 29. By the end of the 19th century there were 64 households with 554 inhabitants, including a significant number of immigrants who were German or Hungarian. In 1910 Trnava had 1031 inhabitants, from whom 858 were Croatian, 81 Hungarian, 61 German and some of other nationalities. As a consequence of new immigrations, Trnava had 1208 inhabitants in 1953, from whom 1173 were Croatian, and there were also a few inhabitants of other nationalities. The number of inhabitants has been gradually decreasing; in 1991 Trnava had only 725 inhabitants, from whom 699 were Croatian. In 2001, Trnava had 703 inhabitants in 229 households, and in 2011 there were 630 inhabitants. In the history of this part of the Region of Đakovo, social life was characterized by the big family cooperatives based on the common economy and certain unwritten rules that were mutually respected. They treasured the land, the forest and the horses very much, as well as numerous folk customs related to different labour done in the country. Those are: ploughing, sowing, hay and collecting, harvesting, corn husking, twitching of feathers, doing wage labour, gathering up to do different tasks: helping each other, pig slaughtering, making of brandy…

Life cycle customs were prescribed and practiced: birth, growing up, getting married, death, and annual customs related to church holidays were regularly practiced: Christmas Eve, Christmas, New Year's Eve, Carnival, period of Lent and Easter. Whitsun, Assumption, All Saints' Day and all local church holidays-kirbaji or kirvaji – parish fairs, are the holidays connected to most customs in the social culture of the rural areas.

In spite of the Homeland War and the turn of the Millennium, the traditional culture of Šokci both in the area of Đakovo and in the whole eastern Croatia, is cherished, preserved and pursued also today, not only through numerous events and manifestations, but also through the continuity of the modern life which shows respect for its rich traditional history. Every important event in the area of Slavonia has left imprints in the people, and also influenced the material and immaterial cultural heritage, including the traditional clothing, hairstyles, life cycle customs and annual customs.

Folklore ensembles

The guardians of the traditional culture

FOLKLORE ENSEMBLE „ŠOKADIJA" STRIZIVOJNA

The Ensemble was founded back in 1925, and has been active since 1974. Within the Ensemble there are female singing group Druge, male singing group Strossmayer, the folklore group, tamburitza group and drama section. The folklore ensemble „Šokadija" preserves the customs, traditional dances (kola) and authentic folk singing of their area and is making a great contribution to the preservation of traditional culture

of Šokci. They have been successful for years, and as a result have issued three CD-s. They have performed at all festivals across Croatia, their favourite performances being the concert of Najbolji hrvatski tamburaši in Lisinski hall in Zagreb, and guest performance in the show Lijepom Našom in Belišće. They have also performed abroad- in Hungary, Italy, Germany, Macedonia, Turkey, Bosnia and Herzegovina. They have participated at the international folklore festival in Greece.
They have won numerous prizes, and their favourite is Grand Prix from Pula which they won at an international folklore festival.

FOLKLORE ENSEMBLE „ZORA" PIŠKOREVCI

Folklore ensemble „Zora" Piškorevci was founded back in 1927 as a singing group, and later they have expanded their activities also to dance and tamburitza groups. The Ensemble is a regular representative of the cultural heritage of their area, and participates in all major renowned festivals across Republic of Croatia, where they have won numerous prizes, including Grand Prix in Italy and the first place at the international festival in Paris. Despite hard times and change of generations, the Ensemble has three groups: adult group, children's group, and a tamburitza group. Priorities of the Ensemble „Zora" are preserving the tradition and culture of the village Piškorevci, Đakovo Region and Slavonia. For a number of years the Ensemble „Zora" has been hosting the manifestation „Piškorevački sokaci".

FOLKLORE ENSEMBLE „ŠOKADIJA" BUDROVCI

The folklore ensemble „Šokadija" Budrovci exists and has been active since 1983. They participated in all major folklore festivals and manifestations in Croatia: National folklore festival in Metković, International festival in Zagreb, folklore festivals „Đakovački vezovi", Vinkovačke jeseni", „Brodsko kolo", „Baranjski bećarac", and they also cooperate with international ensembles from Austria, Hungary Germany, Vojvodina and Macedonia. The Ensemble is the host of the folklore manifestation „U Budrovci, na Nedilju bilu"[6], which takes place every year at Mladi Uskrs[7]. On this occasion the church folk singing festival is held as a part of the folklore programme. The ensemble also hosts the children's folklore manifestation named „Rubina zlatne jeseni", which takes place every year in September.There are children's, middle and adult folklore group, as well as a tamburitza band, tamburitza school and a choir. Children's groups have participated in the manifestations „Đakovački vezovi", „Brodsko kolo", „Vinkovačke jeseni" and in Satnica Đakovčka, Piškorevci, Vođinci, Beničanci, Donji Miholjac, etc.

FOLKLORE ENSEMBLE „NAŠA GRANA" BUDROVCI

Ensemble „Naša grana" Budrovci was founded in 2005, with the aim of preserving the traditional values of the village Budrovci. Since their establishment, they have attended almost all major original folklore festivals all across Croatia: „Đakovački vezovi", „Vinkovačke jeseni", „Na Neretvu mjesečina pala"

and other. They have also visited Bosnia and Herzegovina and Vojvodina. Male and female singing group and the folklore group are active. They have skilled singers whose singing is archaic and recognizable, and they have preserved the slow traditional dance till today. They host their own traditional manifestation „Na salašu kod Betlema".

FOLKLORE ENSEMBLE „VINČAC" VRBICA

Folklore Ensemble „Vinčac" from Vrbica was founded on 22.10.2000. The name"Vinčac" comes from the coronet made of rosemary tips, which is then wrapped in gilded paper. At that time, they established the adult singers group and also the children's group, drama section, and by the end of the year, also the tamburitza band named „Žice iz Vrbice". The folklore group performed the authentic dances of their village, which haven't been seen nor performed until then in the area of the Region of Đakovo. They sang old authentic songs of their area, and performed other folk dances (kolo) characteristic to their area. The members of the members of the ensemble dressed in the folk costumes from their village, the same way it was done in the past in Vrbica, as the older women from the village have showed them. They renewed the tradition of their village, as well as various old customs. The members of the Ensemble performed the play „Bethlehem" once again, which had been performed in the village more than 50 years ago, when they would go from door to door at Christmas Eve. This play was recorded by HRT (Croatian national television) at Christmas Eve 2013.
The folklore group participated in various national and county manifestations, various guest performances, and has performed the full-length programme in Trogir, Vinišće, und Zagorje. The adult group and the tamburitza band ceased with their activities in 2006. The children's group has been active to this day. They present songs and dances as a part of their performance, but also old games characteristic of their village. It is all appropriate to their age. The group gathers around twenty active members who participate in various folklore manifestations, children's manifestations, games, competitions, guest performances, carnivals...
They have renewed the custom of Corpus Christi procession, when they prepare sivnice[8], and the children and adults wear folk costumes like they used to in the past in Vrbica.They participate in the Thanksgiving Mass, various social events and decorate the shop-windows for Đakovački Vezovi. They have restored the tradition of preparing meals that are eaten during lent time. Their members learned how to get dressed, make the traditional hairstyle „načišlja" worn by the girls from their village, and also studied the technique of goldwork (embroidery). They have recorded a CD containing traditional dances and participated in various recordings by HRT. Although the folklore ensemble Viničac has now been active for 14 years with so little members and in such a small village, it has accomplished some remarkable results.

FOLKLORE ENSEMBLE „SLAVONIJA" ĐURĐANCI

The folklore ensemble „Slavonija" Đurđanci was established in May 2008. It is a non-profit organization which gathers around 40 active members and has active folklore and tamburitza group.
The aim of the Ensemble is to restore, preserve and present traditional folk customs, songs and dances of the

surroundings (Đurđanci, The Region of Đakovo and Slavonia). The Ensemble has performed all across Croatia, and also abroad (Bosnia and Herzegovina, Slovenia, and Hungary).

ASSOCIATION „ŽENE VESELOG SRCA" LAPOVCI

In the village Lapovci, the women's association „Žene veselog srca" has been active for a few years now. It is a great example of good coordination of women in rural areas. The president of the Association is Mira Grigić. The association hosts various gatherings, folklore performances and charity events. „Jesen u Lapovcima" is the famous folklore manifestation that is held there.

FOLKLORE ENSEMBLE „BRĐANI" TRNAVA

This Ensemble has ceased its activities in the village Trnava last year.

---

1)Villages that were located near the Military Frontier (= the borderline between the Habsburg Monarchy and the Ottoman Empire)
2) Old administrative division of the Ottoman Empire
3) Ethnographic group of South Slavs
4) Ethnographic group of South Slavs
5) Regional or local type of administrative division in the Ottoman Empire
6) "In Budrovci, on White Sunday"
7) The first Sunday after Easter
8) Bowers with improvised altars

Djevojačka kitnja
Girls being adorned
Das Schmückung der Mädchen

Dörfer im Grenzgebiet (graničarska sela)[1] der Region Đakovo- das Leben und Gebräuche

Unter Dörfer im Grenzgebiet (graničarska sela) versteht man den schmalen Landstrich der Dörfer, die sich nahe der ehemaligen Militärgrenze befanden. Das sind Dörfer von Trnava im Westen, über Lapovci, Novi Perkovci, Strizivojna, Piškorevci, Dragotin, Budrovci, Đurdanci und Vrbica, bis zum Mrzović im Osten. Sie sind von dem Volk auch „prikrajci" genannt.

Mrzović. Das östlichste Dorf der Region Đakovo in der Gemeinde Semeljci. Der Zweig der Kirchengemeinde Vrbica. Kirche der Barbara von Nikomedien. Das Dorf liegt in der Đakovo-Vinkovci Ebene, neben dem Weg Vrbica-Markusica-Tordinci. Auf der Liste der Požega Sandschak[2] wurde es nicht erwähnt, und laut der Liste des Đakovo Bezirks war es eine Wüstung, die rund 1710 von 12 Serbische Familien aus Bosnien (*Acta urbalia 1720)* angesiedelt wurde. Rund die Mitte des 18. Jahrhunderts sind diese Bewohner ausgewandert, und neue Kroatische und Serbische Einwanderer aus Bosnien sind angegekommen. Im Jahr 1758 hatte Mrzović 39 Haushalte. In der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts ist eine beträchtliche Anzahl von Šokci[3] und Bunjevci[4] aus Bačka, sowie Donauschwaben eingewandert. Im Jahr 1910 hatte Mrzović 860 Bewohner, 419 von denen waren Kroaten, 412 Deutsche und es gab einige Bewohner anderer Nationalitäten. Im Jahr 1961 gab es insgesamt 1081 Bewohner, 1035 von denen waren Kroaten, 10 Ungarn und 28 Serben. Im Jahr 1946 kommen die kroatischen Kolonisten. Im Jahr 2001 hatte Mrzović 639 Bewohner, und 603 Bewohner im 2011.

Vrbica. Das Dorf liegt 12 km östlich von Đakovo, in der Gemeinde Semeljci, am südlichen Rand der Đakovo-Vinkovci Flachland, neben dem Weg Semeljci-Stari Mikanovci. Die Kreuzung nach Mrzović. Alte mittelalterliche katholische Pfarre mit franziskanischem Kloster (zerstört in 1532) und Romanische Pfarrkirche der Heiligen Bartholomäus (Novi Mikanovci). Seit 1703 besteht in Vrbica die aus Holz gebaute Kirche Maria Heimsuchung, und im Jahr 1793 wurde die neue Kirche eingebaut. Nachdem die Osmanen weggegangen sind, hatte die Pfarre 12 Dörfer. Laut der Liste der Požega Sandschak war *Vrb(n)ica* im Jahr 1579 eine Wüstung neben dem Dorf Berjan(i)ci in Nahia[5] Jošava. Laut der Liste des Bezirks Đakovo, im Jahr 1702 hatte Vrbica 21 Haushalte, und 40 Haushalte im Jahr 1758, wegen der Einwanderung von Kroaten aus Bosnien. Die Männer haben in Bischofs Kavallerie Regiment teilgenommen. In der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts sind die Kroaten Šokci und Bunjevci aus Bačka sowie Donauschwaben eingewandert. Im Jahr 1900 hatte Vrbica 798 Bewohner, 532 von denen waren Kroaten, 202 Deutsche und 29 Ungarn.Im Jahr 1946 wurden die Deutsche durch den kroatischen Kolonisten aus Hrvatsko Zagorje, Međimurje und Dalmatien ersetzt. Im Jahr 2001 hatte Vrbica 797 Bewohner, und 730 Bewohner im 2011.

Đurdanci. Das Dorf liegt südöstlich von Đakovo, und gehört der Stadt Đakovo. Es befindet sich am südlichen Rand der Đakovo-Vinkovci Flachland, neben dem Weg Đakovo-Vinkovci. Zugang zu Đakovo durch Budrovci. Filiale der katholischen Pfarre Vrbica. Namen-Jesu-Kirche. Nach der Liste der Požega Sandschak aus 1579, gab es nur 4 Häuser, die den Zuwanderern in Nahia Jošava gehörten. Es gab 7 Haushalte im Jahr 1702, und 48 Haushalte mit 380 Bewohnern im Jahr 1849. Im 1857 gab es 477 Bewohner. In der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts sind die Deutschen und zwei Familien von Šokci aus Bačka eingewandert. Im 1900 gab es 689 Bewohner, 527 von denen waren Kroaten, 142 Deutsche, 14 Ungarn und nur einige Bewohner waren andere Nationalitäten. Im 1946 wurden die Deutschen durch den kroatischen Kolonisten aus Dalmatien ersetzt. Es gab 574 Bewohner in Đurdanci im 2001, und 425 Bewohner im 2011. Kirchlicher Feiertag wurde früher gefeiert, am Januar 14 laut julianischem Kalender. Gelübdetag Suvi petak unmittelbar nach Himmelfahrt (41. Tag nach Oster).

Budrovci. Das Dorf liegt südlich von Đakovo, und es gehört der Stadt Đakovo. Es befindet sich in Posavska

Tiefebene, 5 km südöstlich von Đakovo, neben dem Weg Đakovo-Vinkovci. Filiale der katholischen Pfarrei Piškorevci. Kirche der Heiligen Nikolaus der Bischof (1796). Nach der Liste der Požega Sandschak aus 1579 gab es 7 Haushalte in Nahia Đakovo. Im 1702 gab es 37 Haushalte. Mitte des 18. Jahrhunderts sind einige neue katholische Familien aus Bosnia (Umgebung von Vučjak) und anderer Dörfer der Region Đakovo eingewandert. Im 1758 gab es 44 Haushalte. Im 1910 gab es in Budrovci 1388 Bewohner, 1097 von denen waren Kroaten, 175 Ungarn, 73 Deutsche und es gab einige Bewohner anderer Nationalitäten. Im Jahr 1961 gab es 1847 Bewohner, und danach hat sich diese Nummer verringert. Im Jahr 1991 gab es 1538 Bewohner, im 2001 gab es 1419 Bewohner in 430 Haushalte, und im 2011 gab es 1260 Bewohner.

Piškorevci. Das Dorf liegt südlich von Đakovo, und gehört der Stadt. Es befindet sich in der Posavska Tiefebene, 6 km südlich von Đakovo, neben dem Weg Osijek-Đakovo-Vrpolje. Die katholische Pfarrei seit 1758. Die Kirche der Verklärung des Herrn. Die Filialen Budrovci und Novi Perkovci. Griechisch-katholische Pfarrkirche hl. Demetrius. Die Kirche aus 1906. Nach der Liste der Požega Sandschak aus dem Jahr 1579 gab es im Dorf nur 4 Haushalte in Nahia Prikraj. Im Jahr 1702 hatte Piškorevci 28 Haushalte. Auf der Liste der feudalen Grundbesitze aus dem Jahr 1758 befanden sich 61 Haushalte mit beträchtlicher Zahl von kroatischen Familien, die aus umgebenden Dörfern eingewandert sind. In der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts kam es zu erheblicher Zuwanderung der Menschen anderer Nationalitäten. Im Jahr 1910 gab es 1182 Bewohner, 761 von denen waren Kroaten, 146 Deutsche, 137 von Ungarn, 68 Russen und Ukrainer, 45 Slowaken und ein kleiner Anzahl von Bewohner anderer Nationalitäten. Im Jahr 1948 gab es in Piškorevci 2138 Bewohner, 1730 von denen waren Kroaten, 323 Russen, 46 Slowaken, 31 Ungarn. Es gab keine Deutschen mehr (auch nicht in Novi Perkovci). Im Jahr 1991 gab es 1805 Bewohner, im Jahr 2001 gab es 2019 Bewohner und im 2011 gab es 1907 Bewohner.

Strizivojna. Das Dorf liegt südlich von Đakovo, im Flussgebiet des Flusses Bić, auf tiefem und feuchtem Land, in der Gemeinde gleichen Namens, in der Nähe von Vrpolje. Es befindet sich an der Kreuzung der wichtigen Bahnlinien Zagreb – Vinkovci – Tovarnik i Osijek – Šamac – Sarajevo (Bahnhof Strizivojna-Vrpolje). Das südlichste Dorf der Gespanschaft Osijek-Baranja. Im Jahr 1702 gab es in diesem Dorf 37 alte Haushalte. Die Männer haben in Bischofs Kavallerie Regiment gedient. Im Jahr 1745 wurde Strizivojna von dem Bischöflichen Grundbesitz getrennt und der Militär Grenze angeschlossen, welcher Teil sie bis zum Jahr 1881geblieben ist. Bis 1928 war es die Filiale der Pfarrei Vrpolje. Die Kirche der Hl. Martin aus dem Jahr 1836 wurde im Jahr 1937 angebaut. Auf dem gemeinsamen Friedhof befand die Kirche der Hl. Stephan des Königs, Kraljeva (Königs) genannt. Im Jahr 1812 gab es in diesem Dorf 66 Haushalte und 818 Bewohner. Bis 1851 stieg die Zahl der Bewohner auf 1163 (*Strizivojna*, 1998. : 41.) Im Jahr 1910 gab es 1383 Bewohner, 1249 von denen waren Kroaten, 58 Ungarn, 27 Deutsche, 37 Serben, und es gab einige Bewohner anderer Nationalitäten. Im Jahr 1961 gab es 2267 Bewohner. Im 1991 gab es in Strizivojna 2727 Bewohner. Im Jahr 2001 gab es 2758 Bewohner in 775 Haushalte, und im 2011 gab es 2525 Bewohner.

Novi Perkovci. Das Dorf liegt südwestlich von Đakovo, es gehört der Stadt Đakovo, und befindet sich in der Posavska Tiefebene. Filiale der katholischen Pfarrei Piškorevci. Die Kirche der Hl. Antonius der Große aus 1911. Novi Perkovci wurde im Jahr 1745 gegründet, als die Bewohner von Stari Perkovci eingewandert sind, nachdem die Militär Grenze von dem Bischöflichen Grundbesitz abgegrenzt wurde (das Dorf hat dem Militärgebiet zugefallen). Auf dem Standort von Novi Perkovci existierte früher das Dorf Radinovci, das laut der Liste der Požega Sandschak aus dem Jahr 1579, 14 Haushalte hatte, und sich in Nahia Dragotin befand. Nachdem die Osmanen ausgewandert sind, hatte Radinovci 11 katholische Haushalte, aber die Bewohner wurden in umliegende Dörfer verdrängt. Im Jahr 1900 hatte das Dorf 297 Bewohner, 290 von denen wurden Kroaten. Bis 1953 stieg die Zahl der Bewohner auf 415. Im Jahr 1991 gab es 352 Bewohner, im 2001 gab es 306 Bewohner in 79 Haushalte, und 2011 gab es 246 Bewohner.

Dragotin. Das Dorf liegt südwestlich von Đakovo, in der Gemeinde Trnava, auf den Berghängen von dem Berg Dilj. Es wurde schon im Jahr 1332 erwähnt. Die mittelalterliche katholische Pfarrei mit der Kirche der Hl. Johannes, später Hl. Markus, hatte acht Filiale Dörfer. Nachdem sich das osmanische Heer auf dem Gebiet von Dragotin lagerte und schreckliche Verbrechen beging, verwüstete es das Dorf und die umliegenden Dörfer. Die alte Kirche wurde von dem Bischof Petar Bakić im Jahr 1725 erneut, und sie wurde der Traurige Mutter Gottes gesegnet, was machte Dragotin zum Pilgertreffpunkt. Im Jahr 1752 wanderten die Katholiken aus Bosnien (Plehan) und manche alte Familien aus der Umgebung ein. Die Kirche wurde im Jahr 1899 renoviert. Zurzeit arbeitet man auf die Sanierung. Der Friedhof wurde jahrhundertelang der Zentralfriedhof für die umliegenden Dörfer. Dragotin hatte 142 Bewohner im 1813, 262 Bewohner im Jahr 1900, 362 Bewohner im 15953, mit einem rückläufigen Trend: im Jahr 1991 gab es 290 Bewohner, im 2001 gab es 362 Bewohner in 118 Haushalte, und im 2011 gab es 254 Bewohner.

Lapovci. Das Dorf liegt auf der östlichen Seite des Berges Dilj, südwestlich von Đakovo, in der Gemeinde Trnava. Es wurde im 1422 erwähnt, als es zum Teil des Besitzes Nevna wurden. Die Filiale der katholischen Pfarrei Trnava. Die Kirche des Hl. Bartholomäus aus 1869. Nach der Liste der Požega Sandschak aus 1579 hatte das Dorf 14 Haushalte und es gehörte der Nahia Dragotin. Im Jahr 1702 gab es 13 Haushalte. Das Dorf hat sich gut entwickelt, und im 1758 gab es 30 Haushalte. Während des 19. Jahrhunderts sind einige Familien aus der Umgebung eingewandert. Im 1857 gab es in Lapovci 385 Bewohner, und im 1880 insgesamt 514 Bewohner. Im 1910 erreichte das Dorf seinen demographischen Höhepunkt. Es gab 654 Bewohner, 547 von denen waren Kroaten, 78 Deutsche, 19 Ungarn und einige Bewohner waren anderer Nationalitäten. Im Jahr 1961 gab es 643 Bewohner. Die Zahl der Bewohner ist gesunken, und es gab im 1991 nur 400 Bewohner, im 2011 nur 362 Bewohner in 118 Haushalte, und 280 Bewohner in 2011.

Trnava. Das Dorf liegt auf östlichen Berghängen des Bergs Dilj. Das Zentrum der Gemeinde. Das Dorf ist seit dem Mittelalter bekannt. Nach der Liste der Požega Sandschak aus 1579, gab es in Trnava 14 Haushalte zusammen mit mahala (ländliches Gebiet) Podvršje und Weinbergen, und es gehörte der Nahia Dragotin. Im 1702 wurden 18 alte Haushalte aufgelistet. Die katholische Pfarrei seit 1758. Die alte aus Holz gemachte Kirche des Heiligen Kreuzes und die neue Dreifaltigkeitskirche. Die Filialen Levanjska Varoš, Dragotin, Lapovac und Musić gehörten zu der Pfarrei. Das Gebiet von Trnava ist als Weinbergen der Đakovo Spahiluk bekannt, und zusammen mit dem Sommerhaus wurde ein Weilkeller für den Bischof gebaut (1760). Im Jahr 1758 gab es in Trnava 35 Haushalte, und im 1803 nur 29. Am Ende des 19. Jahrhunderts gab es 64 Haushalte mit 554 Bewohnern, eine beträchtliche Zahl von denen eingewanderte Deutschen und Ungarn waren. Im 1910 gab es in Trnava 1031 Bewohner, von denen 858 Kroaten, 81 Ungarn, 61 Deutsche und einige Bewohner anderer Nationalitäten. Nach den neuen Einwanderungen, gab es in Trnava 1208 Bewohner im Jahr 1953, von denen 1173 Kroaten und ein kleiner Anzahl von Bewohner anderen Nationalitäten. Die Zahl der Bewohner hat sich langsam verringert, und so gab es in 1991 nur 725 Bewohner, von denen 699 Kroaten. Im 2001 gab es in Trnava 703 Bewohner in 229 Haushalte, und 630 Bewohner im 2011.

In der Vergangenheit wurde das Sozilalleben der Region Đakovo von großen Familengenossenschaften geprägt, in denen man aufgrund gemeinsamer Wirtschaft und gewisser stillschweigender Regeln, die doch gegenseitig respektiert wurden, lebte. Das Land, der Wald, die Pferde, und damit auch zahlreiche und vielfältige Volksbrauche, die mit verschiedener ländlicher Arbeit verbunden waren, waren von großer Bedeutung. Das sind: Pflügen, Aussaat, Mähen, Sammeln von Heu, Ernte, Schälen von Maiskolben, rupfen von Federn, Lohnarbeit, Ansammeln um verschiedene Tätigkeiten zusammen zu erledigen: helfen sich gegenseitig, Hausschlachtung von Schweinen, Schnapsbrennen.

Die Lebensgebräuche wurden vorgeschrieben und ausgeübt: die Geburt, das Erwachsensein, die Hochzeit, der Tod, sowie die jährlichen Gebräuche in Bezug auf die kirchlichen Feste: Heilige Nacht, Weinachten, Silvesterabend, Fastnacht, Fastenzeit und Ostern. In der Volkskultur der ländlichen Gebiete sind die folgenden Festen mit großer Zahl der Gebräuche und Sitte verbunden: das Pfingsten, Mariä Himmelfährt, Allerheiligen, sowie lokale kirchliche Feste - kirbaji oder kirvaji -Kirchweih.

Trotz des Heimatkrieges und der Jahrtausendwende, ist die traditionelle Kultur von Šokci in der Đakovo Gebiet, als auch im gesamten Ost Kroatiens, auch heute gepflegt, bewährt und aufrechterhaltet, und nicht nur durch zahlreiche Veranstaltungen und Manifestationen, sondern auch durch die Kontinuität des modernen Lebens, die seine reiche traditionelle Geschichte respektiert.

Alles was auf dem Gebiet Slawoniens passiert ist, hinterließ Spuren auf dem Volk, und beeinflußte die immaterielle und materielle Kulturerbe, und auch die traditionelle Bekelidung, Haarmode, und die jährlichen und Lebensgebräuchen.

Die Folklore Ensembles

Die heutigen Beschützer der traditionellen Kultur

FOLKLORE ENSEMBLE „ŠOKADIJA" STRIZIVOJNA

Die Gesellschaft wurde bereits im Jahr 1925 gegründet, und ist seit 1974 kontinuierlich tätig.

Innerhalb der Gesellschaft sind die Frauengruppe Druge, Männergruppe Strossmayer, Folkloregruppe, Tamburizza- und Theatergruppe tätig. Die Folklore Ensemble „Šokadija" bewahrt für ihr Gebiet charakteristische Gebräuche, Tanzen und Volkslieder, und trägt der Aufbewahrung der traditionellen Kultur von Šokci bei. Sie übten mehrere Jahre erfolgreich ihre Tätigkeit aus und als Resultat haben sie drei CD-s herausgegeben. Sie haben an allen Folkloreschauen in Kroatien teilgenommen. Ihr Lieblingsauftritt war der am Konzert von Najbolji hrvatski tamburaši in der Konzerthalle Lisinski in Zagreb, sowie das Gastspiel in Belišće, als ein Teil der Fernsehsendung Lijepom našom. Sie haben auch im Ausland aufgetreten, und zwar in Ungarn, Italien, Deutschland, Makedonien, Türkei, Bosnien und Herzegowina. Sie haben in Griechenland auf einem internationalen Folklore Festival teilgenommen.

Sie haben zahlreiche Preise gewonnen. Ihre Lieblingspreis ist die in Pula auf eine internationalen Folklore Festival gewonnene Grand Prix.

FOLKLORE ENSEMBLE „ZORA" PIŠKOREVCI

Folklore Ensemble „Zora" Piškorevci wurde im Jahr 1927 in Form einer Gesanggruppe gegründet, um schließlich seine Tätigkeit auf Tanzgruppen und Tamburizza Gruppe zu erweitern. Das Ensemble vertritt regelmäßig die Kulturerbe dieses Gebiets an allen größeren und renommierten Folkloreschauen in Republik Kroatien, und hat viele Preise gewonnen, von denen der in Italien gewonnene Grand Prix und der erste Platz auf einem internationalen Folkloreschau hervorheben sein sollte. Trotz den harten Zeiten und dem Wechsel der Generationen, sind in der Ensemble drei Gruppen tätig: Erwachsenen-, Kinder -und Tamburizzagruppe. Ein der wichtigsten Prioritäten des Ensembles „Zora" ist die Bewahrung der Tradition und der Kultur des Dorfs Piškorevci, Đakovo Region und Slawoniens.

Schon seit mehreren Jahren organisiert das Ensemble Zora eine Manifestation unter den Namen „Piškorevacki sokaci".

FOLKLORE ENSEMBLE „ŠOKADIJA" BUDROVCI

Das Folklore Ensemble „Šokadija" Budrovci existiert und übt seine Tätigkeit seit 1983 aus. Sie haben an allen wichtigen Folkloreschauen und Manifestationen in Kroatien teilgenommen: die nationale Folkloreschau in Metković, internationale Folkloreschau in Zagreb, „Đakovacki Vezovi", „Vinkovačke jeseni", „Brodsko kolo", „Baranjski bećarac". Ihnen ist auch die internationale Zusammenarbeit sehr wichtig, sie haben auch mit Folklore Ensembles aus Österreich, Ungarn, Deutschland, Vojvodina und Makedonien mitgearbeitet. Das Ensemble ist Gastgeber der Folklore Manifestation „U Budrovci, na Nedilju bilu"[5], die jedes Jahr am Mladi Uskrs[6] stattfindet, und im Rahmen des Folklore Programmes findet auch die Schau der Volkskirchengesang. Sie organisieren auch das Folklore Festival für die Kinder, „Rubina zlatne jeseni" gennant, das jedes Jahr im September stattfindet.Innerhalb des Ensembles gibt es Kinder-, Mittlere- und Erwachsenengruppe, Tamburizza Band und Schule, als auch ein Chor. Die Kindergruppe hat am „Đakovački vezovi", „Brodsko kolo", „Vinkovačke jeseni" und in Satnica Đakovačka, Piškorevci, Vođinci, Beničanci, Donji Miholjac etc. teilgenommen.

FOLKLORE ENSEMBLE „NAŠA GRANA" BUDROVCI

Folklore Ensemble „Naša grana" Budrovci wurde im Jahr 2005 gegründet, mit dem Ziel, die traditionellen Werten des Dorfes Budrovci aufzubewahren. Seit der Gründung haben sie an fast allen Folkloreschauen in Kroatien teilgenommen: „Đakovački vezovi", „Vinkovačke jeseni"', „Na Neretvu misečina pala" und andere. Sie haben auch Vojvodina sowie Bosnien und Herzegowina besucht. Es sind Männer- und Frauengruppe tätig, sowie eine Folkloregruppe. Sie haben auch ausgezeichnete Sänger. Ihre Lieder sind archaisch und erkennbar, und sie haben den langsamen altmodischen Tanz bis zum heute aufbewahrt. Die traditionelle Veranstaltung in ihrer Organisation heißt „Na salašu kod Betlema".

FOLKLORE ENSEMBLE „VINČAC" VRBICA

Folklore Ensemble „Vinčac" aus Vrbica wurde am 22.10.2000 gegründet. Es wurde nach aus dem von Spitzen der Rosmarin gemachten vergoldeten Brautkranz „Vinčac" benannt. Damals hatten die Erwachsenen-gruppe, Kindergruppe und Theatergruppe mit ihrer Tätigkeit angefangen, und bis zum Ende des Jahres auch die Tamburizza Band „Žice iz Vrbice". Die Folkloregruppe hat die ursprünglichen Tanzen aus ihrem Gebiet aufgeführt, die bis dann noch nicht gesehen oder aufgeführt auf dem Gebiet von der Đakovo Region. Sie haben die alten ursprünglichen Lieder aus ihrem Gebiet gesungen, und andere traditionelle Tanzen (kola) aufgeführt. Die Mitglieder des Ensembles haben sich in die traditionellen Trachten ihres Dorfes gekleidet, wie es nach Anweisung alter Frauen aus Vrbica dort in der Vergangenheit gemacht wurde. Sie haben die Tradition und verschiedene alte Gebräuche ihres Dorfes wiedererlebt. Die Mitglieder haben das Schauspiel „Betlehem" wiedererneuert, das vor mehr als fünfzig Jahren im Dorf aufgeführt wurde, zur welche Gelegenheit sie am Heiligabend von Haus zu Haus gegangen sind. Das Schauspiel wurde von HRT (Kroatische Rundfunk) am Heiligenabend 2013 aufgenommen. Die Folkloregruppe hat an verschiedenen Nationalveranstaltungen und Gespanschaft-Veranstaltungen, verschiedenen Gastspielen, und abendfüllenden

Programme in Trogir, Vinišće und Zagorje teilgenommen. Die Erwachsenen-gruppe und Tamburizza Band stellten ihre Tätigkeiten im Jahr 2006 ein. Bis heute ist die Kindergruppe noch tätig, die Lieder, Tanzen und alte Spiele ihres Dorfes noch aufführt. Es ist alles ihrem Alter angemessen. Die Gruppe hat rund zwanzig aktive Mitglieder, die an verschiedenen Folkloreschauen, Kinderveranstaltungen, Spielen, Wettbewerben, Gastspielen und Fastnachtsveranstaltungen teilnehmen.Sie haben das Gebrauch der Fronleichnams-prozession erneuert, zur welche Gelegenheit sie *sivnice*[8] vorbereiten, wie es auch zuvor gemacht wurde, und die Kinder und Erwachsenen die Trachten aus der vergangenen Zeiten tragen. Sie nehmen an der Dankmesse, verschiedenen kirchlichen und Sozialveranstaltungen sowie an der Dekorierung der Schaufenster für „Đakovacki Vezovi" teil. Sie haben die Tradition der Vorbereitung der Fastengerichte erneuert. Sie haben ihre Mitglieder unterrichtet, sich zu bekleiden und die traditionelle Frisur aus Vrbica „načišlja" zu machen, als auch ihnen die Technik der Goldstickerei gezeigt. Sie haben einen CD mit traditionellen Tanzen aufgenommen und an verschiedenen Sendungen von Kroatischem Rundfunk teilgenommen. Obwohl das Ensemble „Vinčac" schon 14 Jahre mit so einer kleinen Anzahl von Mitgliedern und in so einem kleinen Dorf tätig ist, hat es schöne und bemerkenswerte Tätigkeiten und Leistungen geschafft.

FOLKLORE ENSEMBLE „SLAVONIJA" ĐURDANCI

Folklore Ensemble „Slavonija" Đurdanci wurde im Mai 2008 gegründet. Es ist eine gemeinnützige Organisation, die rund 40 aktiven Mitglieder zählt und hat Folklore- und Tamburizza Gruppe.
Das Ziel des Ensembles ist die Volksbräuche, Lieder und Tanz seiner Umgebung (Đurđanci, Đakovština, Slawonien) zu bewahren und zu präsentieren. Das Ensemble hat in viele Städte in Kroatien aufgeführt, sowie im Ausland (Bosnien und Herzegowina, Slowenien, Ungarn).

VEREIN „ŽENE VESELOG SRCA" LAPOVCI

Im Dorf Lapovci ist schon seit einigen Jahren der Verein „Žene veselog srca" tätig, der als ein hervorragendes Beispiel guter Organisation der Frauen in ländlichen Gebieten dienen könnte. Die Präsidentin ist Mira Grigić. Der Verein gestaltet verschiedene Beisammenseins, Folklore Aufführungen und Wohltätigkeitsveranstaltungen. „Jesen u Lapovcima" ist eine berühmte Folkloreveranstaltung.

FOLKLOR ENSEMBLE „BRĐANI" TRNAVA

Das Folklore Ensemble „Brđani" hat im letzten Jahr seine Tätigkeiten eingestellt.

---

1)Dörfer, die in der Nähe der Militärgrenze legten (Militärgrenze - das Grenzgebiet des Habsburger Monarchie und des Osmanischen Reichs)
2)Verwaltungs Einheit im Osmanischen Reich
3) südslawische Bevölkerungsgruppe
4) südslawische Bevölkerungsgruppe
5) untergeordnete Verwaltungseinheit. im Osmanischen Reich
6)„In Budrovci, am Weißen Sonntag"
7) Der erste Sonntag nach dem Ostern
8) Lauben mit improvisierten Altären

Detalj s izložbe „Čestiti Božić dobri ljudi" običaji iz Piškorevaca

Čestit Božić i blagoslovljenu Novu godinu
žele Vam djelatnici Muzeja Đakovštine !

ISBN: 978-953-7128-54-8

Muzej Đakovštine Đakovo